

TEKMA Z BENETKAMI izgubljena za Trst

Vprašanje graditve naftovoda od severnega Jadrana v Srednjo Evropo, o katerem mnogo razpravljajo v zadnjem asu strokovni listi v Benetkah, Trstu, Avstriji in Južni Nemčiji, je zopet pridobilo že zgodovinsko dejstvo, da se gospodarske koristi Trsta in Benetk nezdružljivo križajo. Svoj čas smo v Gospodarstvu obirno poročali o beneških načrtih za graditve naftovoda Benetke-München ter smo že tedaj napovedali, da bi ta naftovod prav gotovo prizadel gospodarske koristi Trsta, kar pa za vselej onemogočil bi dohodke, ki jih uvoza petroleja iz pristanišč Bliznjega vzhoda v Srednjo Evropo čez Trst.

Zaradi tega so morali beneški načrti izmiriti trške gospodarske kroge. Na glaslo, da bi morali naftovod od severnega Jadrana v Srednjo Evropo voditi preko Münchena, na Dunaj ali v Regensburg, speljati iz Trsta in ne iz Benetk. Poleg vseh prednosti tehnične narave, ki jih ima naftovod, ki ga lahko izdelajo v Trstu, in ne bi bilo tveganja, da bi se sploh njegovo naravno zaledje.

Razvoj prometa čez Trst po drugi svetovni vojni dovolj zgornjo dokazuje, da je Trst neprimerno bolj pomemben novih gospodarskih pobud, ki jih njegovo gospodarstvo zagotavlja s skromen napredek, kakor Benetke. Promet čez beneško pristanišče po v svojem razvoju po prvi svetovni vojni, odkar je bil Trst ločen od svojega naravnega zaledja, samo pot na razkor - razen seveda v izjemnem času med drugo svetovno vojno - medtem ko Trst ne more slediti Benetkam, neprav se je tudi trški promet bolj povečal.

Pred prvo svetovno vojno je bil pomorski promet v trškem pristanišču skoraj za milijon ton večji kakor v Benetkah (leta 1913 v Trstu 3.450.000 ton in v Benetkah 2.663.000 ton). Lanko leto so se Benetke povzpale na 4.019.000 ton prometa, medtem ko je Trst zaostal za njimi skoraj za 3 milijone ton (5.138.000 ton). V 39 letih od leta 1918 do 1957 je promet v benetškem pristanišču napredoval za 301,1 odst., v trškem pa za 148,4%.

Razvoj prometa v I. polletju 1958 ne izjema te slike. Pomorski promet v Benetkah je v tem času znašal 9.946.000 ton, v Trstu 2.305.000 ton. Letos se sicer ožja splošno nazadovanje prometa v italijanskih pristaniščih, kakor tudi drugod v evropskih pristaniščih, toda Trst na žalost prednjači v tem pogledu. Benetke so si za to leto že zagotovile vsaj promet iz leta 1956, in 1.082.000 ton, medtem ko sedanjí razvoj trškega prometa ne kaže, da bo leto dosegel promet iz leta 1956 (4.906.000 ton).

Za nagli vzpon Benetk so značilni zlasti podatki za leto 1957. Lanko leto je promet v vseh italijanskih pristaniščih narasel za 12%, in sicer na 10.813.000 ton, v samih Benetkah za 14% (od 7.082.000 na 8.019.000 ton), v Trstu pa samo za 4,7% (od 4.906.000 v letu 1956 na 5.138.000 ton).

Poročilo o razvoju pomorskega prometa v Benetkah naglašajo, da se je lani zadovoljivo dvignil zlasti trgovinski promet; benetška statistika namreč vodi ločeno podatke o trgovinskem in o industrijskem prometu. Se drugo važno značilnost opazimo takoj v benetški statistiki: zelo je namreč narasel dovoz blaga iz zaledja v Benetke in temu dosledno količina vkrcanega blaga, ki je namenjeno v čezmorske deele. Praktično pomeni to, da najdejo ladje, ki prepeljejo blago v Benetke, več tovora za povratek iz tega pristanišča; nevarnost, da bi ladje odhajale brez tovora, je torej manjša.

Leta 1913 je bilo v Benetkah vkrcanega samo 375.000 ton blaga, v Trstu pa 1.360.000 ton; leta 1957 so ladje v Benetkah vkrcale 1.416.000 ton blaga, v Trstu 1.152.000 ton. Dovo iz zaledja v Benetke se je torej od leta 1913 povečal štirikrat, v Trstu pa smo ostali pri prometu iz leta 1913.

Vsi ti podatki so že sami po sebi dovolj zgornji in ne zahtevajo posebnega komentarja.

Bombaža bo preveč

Mednarodni svet za bombaž je mnenja, da bo v prihodnjih letih pridelek bombaža preveč obilen za potrebe človeštva. Poleg sedanjih površin bodo v prihodnjih letih posejali z bombažem nove, zlasti v Ameriki, kjer je nov zakon za kmetijstvo zelo naklonjen bombažu. Z druge strani pa se opaža, da povpraševanje in poraba bombaža v svetu pada. Svet je mnenja, da je treba že v prihodnjem letu sprejeti ukrepe, ki naj bi preprečili povnav nadprodukcije bombaža.

OBILEN SVETOVNI PRIDELEK BOMBAŽA

Casopis, ki ga izdaja Mednarodni svet za bombaž v Washingtonu, napoveduje, da bo v sezoni 1958-59 na bombažnem trgu mnogo bombaža, in sicer zaradi, ker bo uporaba nižja. Poleg tega bo združenih ameriških državah letos skoraj 12 milijonov bal (po 500 funtov) novega bombaža (lani 10.900.000 bal). V zahodnih državah (brez vzhodnega bloka) bodo pridelali 29 milijonov bal v lanskí sezoni 27,5 milijonov). V prihodnjih dveh letih bodo posejali bombaž v Ameriki na večjih površinah.

Zahodna Evropa pred gospodarskim razkrojem?

Nasprotje med V. Britanijo in Francijo zaradi Svobodnega trgovskega področja - Gospodarsko in politično zblizanje Francije in Zahodne Nemčije

Iz Washingtona poročajo, da se v Ameriki boje, da bi prišlo v Zahodni Evropi najprej do gospodarskega, nato pa še do političnega razkola. Velika Britanija je v zadnjem času izvršila velik pritisk na Pariz, da bi Francozi popustili glede svojega odklonilnega stališča nasproti naglaškim načrtom o ustanovitvi Svobodnega trgovskega področja in tako pripomogli k sporazumu zagovornikov tega področja s šestimi zahodnoevropskimi državami, ki so organizirane v Evropski gospodarski skupnosti (Skupnem evropskem trgu). Anglijski gospodarski listi so odkrito napovedovali gospodarsko vojno med Veliko Britanijo in državami Evropske gospodarske skupnosti.

Na strani Vel. Britanije je več ali manj 11 držav, ki so z njo v Organizaciji za gospodarsko sodelovanje v Evropi (OEEC) poleg šestih držav, ki so

organizirane v Evropski gospodarski skupnosti (Francija, Italija, Zah. Nemčija, Belgija, Luksemburg in Nizozemska). Po angleškem načrtu naj bi Svobodno trgovsko področje zajelo vseh 17 držav, torej tudi Evropsko gospodarsko skupnost. Vel. Britanija ne prikriva svoje bojazni, da bi se države Evropske gospodarske skupnosti gospodarsko preveč ne strnile in nastopale kot enoten gospodarski blok, zaprt v svoj lasten carinski sistem. Tako organizirana industrija Francije, Zahodne Nemčije in Italije bi utegnla prizadeti veliko škodo angleški industriji, poleg tega pa bi se Evropska gospodarska skupnost lahko zaprla pred uvozom kmetijskih pridelkov iz držav Britanske skupnosti (Commonwealtha).

Zanimivo je, da je odpor Evropske gospodarske skupnosti (Skupnega evropskega trga) proti ustanovitvi Svobodnega trgovskega področja, ki ga vodi Francija, vznemiril celo Švicarje, ki so zagrozili, da bodo izstopili iz Evropske plačilne zveze, ako ne pride do sporazuma med obema taboroma. Na drugi strani se severne evropske države (razen Švedske) pripravljajo na ustanovitev lastne evropske zunanje trgovinske organizacije. Tako postaja čedalje bolj upravičeno vprašanje, ali je bilo sploh pametno začeti z organizacijo gospodarske skupnosti, omejene na šest držav, kakor je Evropska gospodarska skupnost.

Nenaden obisk predsednika francoske vlade De Gaulle v Zah. Nemčiji je še bolj vznemiril Vel. Britanijo. De Gaulle je formalno sicer vrnil obisk kanclerja Adenauerja v Parizu, toda razgovori med njim in kanclerjem Adenauerjem so prav gotovo mnogo več kakor izrazi diplomatske vljudnosti. V Londonu se vprašujejo, zakaj ni De Gaulle vrnil obiska poprej angleškemu ministrskemu predsedniku Mac Millanu. Pozornost je zbudila tudi okolnost, da je De Gaulle vzel s seboj v Nemčijo poleg zunanjega ministra tudi finančnega ministra in razne gospodarske strokovnjake. Poročilo o teh razgovorih pravi v bistvu, da se bodo pogajanja med predstavniki Evropske gospodarske skupnosti in zagovorniki ustanovitve Svobodnega trgovskega področja (Vel. Britanijo) nadaljevala, vendar ne vsebuje še pristanika na ustanovitve nove in širše gospodarske skupnosti pod okriljem OEEC. Pred odhodom De Gaulle so poročila iz Pariza napovedala, da namerava francoska vlada zvišati kontingente na uvoz tudi iz 11 držav članic OEEC ter tudi tem dovoliti karnejne olajšave. To naj bi predstavljalo francoske koncesije v zadevi ustanovitve Svobodnega trgovskega področja. Prav tako so se v Parizu razširili glasovi, da namerava De Gaulle pridobiti Nemce za izdatno finančno pomoč, s katero bi Francija lahko izvršila valutno preobrazbo in postavila frank na zlato podoben. Prav tako naj bi Francija z nemško finančno pomočjo razvila industrijo v Afriki.

Ni dvoma, da pomeni sestanek med De Gaullem in Adenauerjem velik korak k utrditvi gospodarskega in političnega sodelovanja med Francijo in Zahodno Nemčijo.

Ni dvoma, da pomeni sestanek med De Gaullem in Adenauerjem velik korak k utrditvi gospodarskega in političnega sodelovanja med Francijo in Zahodno Nemčijo.

ITALIJA NIMA DOVOLJ RIB

Zaradi velike porabe jih mora uvažati

Po statističnih podatkih je na dan 1. januarja 1956 imela Italija, če všteto tudi sladkovodno, t. j. predvsem jezersko ladje, 2.897 motornih ribiških ladij s 75.847 tonami, 6.695 motornih čolnov s 23.341 tonami in 36.600 jadrnic in čolnov za lov na ribe s 52.301 tonami.

Leta 1956 je bilo izkrcanih v italijanskih pristaniščih skupno 157.181 t. raznih rib, 31.636 t. mehužcev in 6.465 t. lupinarjev. Od tega lova, in sicer samih rib brez mehužcev in lupinarjev, je odpadlo na območje severnega Jadrana 18.355, srednjega Jadrana 22.132, južnega Jadrana 14.987, Jonskega morja 4.857, Sicilijske 47.090, Sardinije 6.433, južnega Tirenskega morja 11.640, srednjega 11.348 in severnega 16.601 ter v območju Ligurskega morja 3.738 ton.

Dve leti prej je bila zaposlitev v ribištvu naslednja; na morju vkranih 121.737, na kopnem zaposlenih 13.019, v pomožnih dejavnostih zaposlenih pa 10.246 oseb, tako da je ribištvo dajalo leta 1954 kruh kakim 145.000 ljudem,

ne všteti njihove družine. Italijansko ribištvo je skoro popolnoma omejeno na domače in sosednje (jugoslovanske) vode; pač pa je družba Genepessa obnavila nedavno svojo dejavnost z 9 edinicami in tonazo 2.559 ton ter s 1.404 tonami izkrcane ribe v letu 1956 vzdolž mavretanske in maroške obale, kakor tudi s 4 edinicami in tonazo 3.410 ton ter s 3.356 tonami izkrcane polenovke v istem letu ob obali Nove Fundlandije.

Letna potrošnja rib, izračunana na podlagi letne proizvodnje in uvoza, je dosegla leta 1955 okrog 7 kg na prebivalca, od tega 4,7 kg sveže ribe. Dobrih 10 milijard rib, ki so jih porabili Italijani, je izšlo za leta 1958 v Amsterdamu. Urejevali pa so začeli jame šele leta 1883. Dedi traja še dandanes. Gradijo nove steze, prehode, razbijajo votline, odpirajo stranske rove, opravljajo razna dela okrog kapnikov itd. Posebno nevarno je bilo delo, ko so seki živili skozi laj na prepadi za izpeljavo stez in poti. Letos so dokončali del električne napeljevalne v Tihí jami, v katero dnevno svetlobo ne sega. Tihí jama je najprej prekrasni stalaktitov in stalagmitov, ki jih sicer ni toliko kakor v Poštojnski jami; nekateri pa ne zaostajajo po lepoti prav nič za postojnskimi. Tu so predvsem znamenite ponvice - pravi naravni čudeži, ki ga ustvarja venomer v jami tekoča voda. In še mnogo drugih občudovanja vrednih pojavov je v Tihí jami. Ze ob začetku jame vidimo v temni globini kakih 70

Ze v zadnji številki smo omenili, da je zaradi Berlina nastala nova napačnost med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami. Hrščev je izjavil v bistvu, da je treba razbiti zahodnoevropsko hujskaško gnezdo, ki ga predstavlja Zahodni Berlin, ter prej ali slej izročiti oblast nad vsem Berlinom Vzhodni Nemčiji, ki pripada krogu sovjetskih zaveznikov. Amerika in Vel. Britanija sta se postavili po robu. Poleg tega je Zahodno Nemčijo podprla tudi Francija. V zadnjem času je napetost zaradi Berlina precej popustila, vendar kažejo izjave sovjetskih diplomatov, da se nadalje podpirala zahteve Vzhodne Nemčije, da se oblast nad vsem Berlinom izroči Vzhodni Nemčiji.

Na našem zemljevidu se lepo vidi, kako je Berlin popolnoma obkrojen od omejlja, nad katerim ima oblast Vzhodna Nemčija (Nemška demokratična republika); v tej vlada nemška delavska (komunistična) stranka. V vzhodni republiki živi okoli 17 milijonov Nemcev, medtem ko šteje Zahodna nemška zvezna republika okoli 60 milijonov ljudi.

Nemški glas o jugoslovanskem gospodarstvu

»Deutsche Zeitung« (Stuttgart, 22. novembra) priobčuje iz Beograda daljši članek svojega dopisnika, v katerem je orisan gospodarski razvoj po vojne Jugoslavije na podlagi podatkov iz statističnega letopisa Zveznega zavoda za statistiko v Beogradu. Pisec omenja, da ni mogoče soditi o uspehi ali neuspehi dosedanje gospodarske politike na podlagi primerjave z gospodarskim položajem v predvojni Jugoslaviji. Kdor navaja, da je bila trgovinska bilanca v predvojni Jugoslaviji aktivna in da so takrat ljudje bolje živeli, pozablja, da je tedaj v obširnih predelih Jugoslavije, kakor zlasti v Dalmaciji, vladala beda, ki je povzročala nemehno izseljevanje. Pisec nato poroča o industrializaciji ter omenja, da posveča sedanja jugoslovanska vlada veliko pozornost tudi kmetijstvu. Nič ne more zanikati uspehov v industrializaciji in Američani bi bili zadovoljni, ki bi denar, ki so ga posojali tujini, povsod rodil tako dobre rezultate kakor v Jugoslaviji. Gotovo je tudi, da se je življenjska raven v zadnjih letih dvignila, in sicer bolj na delci kakor v mestih. V sedanjem času se zelo razvija tudi proizvodnja potrošnega blaga; industrija se prizadeva, da bi izdelovala čim bolj kvalitetno blago. Pisec omenja tudi prizadevanja za zboljšanje prometnih zvez kakor tudi podatke o zaslužkih nameščencev in delavcev.

EVROPSKO PIVO ZA JUŽNO AFRIKO. Južnoafriški parlament pripravlja poseben zakon, ki bo dovoljeval neomejen uvoz piva iz Evrope.

Smernice jugoslovanske zunanje trgovine

Pomočnik predsednika komiteja za zunanjo trgovino dr. Vladimir Velebit je v svojem odgovoru na vprašanja, ki mu jih je postavil sodelavec lista »Les Nouvelles Commerciales de la Yougoslavie« orisal smernice jugoslovanske zunanje trgovine. Po njegovem mnenju bo povečanje industrijske proizvodnje v tem letu (v prvih osmih mesecih za 10,7%) vsekakor ugodno vplivalo na jugoslovanski izvoz, hkrati pa bo pospešilo tudi uvoz reprodukcijskega blaga iz tujine. Lahko računamo, da se bo povečal izvoz živilske industrije, lesa, tobaka pa tudi izdelkov jugoslovanskih ladjedelnic. Izvoz izdelkov iz barvstih kovin mora računati s krizo, ki jo preživlja v tem pogledu industrija v zahodnih državah.

Letošnji kmetijski pridelki so bili pčičji in niso dosegli visoke ravni iz lanskega leta, zato si bo morala Jugoslavija prizadevati, da bo pospešila izvoz na drugih področjih, kakor izvoz perutnine, sadja in vina.

NOVE POGODBE S TUJIMI DRŽAVAMI

Vsako leto so pogajanja za trgovinske sporazume s tujimi državami v jeseni bolj intenzivna. Tako je nedavno Jugoslavija sklenila sporazum s Irakom, Francijo in Poljsko. Z Irakom je sklenila prvi sporazum, ki bo velike važnosti za nadaljnje odnose med Jugoslavijo in Bliznjim vzhodom. Trgovinska izmenjava s Francijo se bo pospešila. V kratkem se prično pogajanja z Italijo in Švico, ki naj odstranijo vse težave, ki so na poti jugoslovanskemu izvozu. Proti koncu le-

Razvoj italijanske industrije

Proizvodnja italijanske industrije sicer še vedno narašča, ne pa tako hitro kakor v prejšnjih letih. Indeks proizvodnje je znašal v septembru 1948, 100. V letošnjem septembru je bila proizvodnja za 3,5% višja kakor septembra lanskega leta. Povprečno je bila industrijska proizvodnja v prvih devetih mesecih tega leta samo za 1,3% večja kakor v istem razdobju lanskega leta (letošnji indeks 138,3, lanski 136,5).

Če primerjamo industrijski razvoj v prvih devetih mesecih tega leta z razvojem v istem razdobju lanskega leta, dobimo naslednjo sliko: proizvodnja v rudarstvu se je povečala za 0,2 odst., v predelovalni industriji za 1,3 odst., v proizvodnji elektrike in plina pa za 3,3%.

VEC ELEKTRICNE ENERGIJE

V prvih osmih mesecih leta 1958 je Italija proizvedla 29 milijard 230,5 milijona kWh ter je v primeri z istim razdobjem lanskega leta (27 milijard 810,8 kWh) dvignila svojo proizvodnjo električne energije za 5,10% ali 1 milijardo 419,6 milijonov kWh.

V istem času je Italija uvozila 180 milijonov kWh (lansko leto 219,3 milijona). Uvoz v primeri z lanskim letom je torej nazadoval za 111,2 milijona kWh, to je za 38,19%. Izvozila pa je 143 milijonov kWh ali 351,3% več kakor lani, ko je izvoz znašal 31,7 milijona. Italija je torej porabila v prvih osmih mesecih letos 29 milijard 267,4 milijona kWh (lani 28 milijard 70,4 milijona) ali 197 milijonov kWh več kakor v istem razdobju lani, kar znaša +4,26%.

Same hidroelektrarne so proizvedle 23 milijard 549,6 milijona kWh (lani okoli 21 milijard). Nazadovale je proizvodnja termoelektrarn, ki so letos proizvedle 5 milijard 680,8 milijona (lani 6 milijard 331,6 milijona kWh).

Pristojbina za najmanjšo skupino sedmih izletnikov znaša za vstop 150 dinarjev na osebo. Zato je priporočljivo obiskati jame ob nedeljah, ko je več ljudi. V jami peljeta dva vhoda: eden iz vasi Matavan, drugi pa iz nasprotne strani iz doline Globočak. Vsekakor je bolj naraven vstop iz Matavana. Tako namreč sledimo tuko Reke v njeno tajno skrivališče Krasa, iz katerega prirve na dan zopet pri Štivanu pod Devinom kot Timava.

Ko smo zašli v Tihó jame, se nas polno občutek, da nam nekaj manjka: pogrešamo šumenje Reke. Za mostom je nekam izginila in zavila na desno. Tja pa ji sledijo samo še izkušeni jamarji poldrug kilometra daleč do Mrteve jezera. Od tu dalje Reka skriva trdnostno votlino pod nami. Nenadoma zablješ spodaj vodna gladina, potem pa se zopet vse zavije v črno in po pastno temo. Steza pelje naprej, gor in dol, levo in desno. Sledimo svetlobi karbidne luči (električno prižgelo samo ob velikih prireditvah), ki jo nosi pred nami vodnik in ki z njo maha na vse strani, da bi čim bolj pokazal vse znamenitosti Tihé jame. Kakor da bi se sprehajali po Dantejevem peklu. Morda je tudi Dante kdaj hodil po takih jamah in dobil navdih za nesmrtno Božansko komedijo... In celo v taki pošastni votlini smo naleteli na živa bitja: na človeške ribice v tolmunu in na netopirje, ki stisnjeni drug ob drugega visijo ob skalnatih stenih. Ni jim mrzlo v jami. Tu je vedno enaka temperatura, 8 stopinj nad ničlo. Ko piha zunanji mraz, burja, je znotraj toplo, pravi naš vodnik. On večji del leta preživi v jami pri oskrbovanju in popraviljanju poti. Pomaga mu še sedem drugih delavcev. Vsi so domačini, ki za skromno plačo čuvajo svojo jama, na katero so ponosni, ker jo občudujejo vsi, ki se za take stvari zanimajo. Ti delavci so obenem vodniki. Ob nedeljah gredo v jame tudi po štiri- do petkrat.

Pot skozi vse tri jame je dolga čez dva kilometra. Za ogled so potrebne tri dobre ure. Za izhod na južni strani so morali votlino umetno izsekati; kakih 120 metrov dolg rov pripelje na dan v dolino Globočak. Od tod se povrne v Matavan, kjer vas čaka okrepilo v prijazni gostilni.

Ne bi mogel končati tega kratkega in površnega opisa, če ne bi omenil še nekaj, kar vzbuja posebno pozornost obiskovalcev. Pri Veliki dolini je Tominecva jama z ogromnim vhomom; v sredini te je vodnjak, v katerega ves dan in vso noč enakomerno kaplja voda iz stropa kakor tiktakanje ure. Tako natančno kaplja, da se nabere vsak dan natančno enaka množina vode v posodi. Iz te tepije vodo izletniki, ker je baje zdravilna in daje moč za dolgo življenje. Pa si ne bi po vsem tem ogledal Skocjanskih jam?

Dr. I. L.

ta bo treba prilagoditi blagovne liste v pogajanjih s Sovjetsko zvezo in drugimi vzhodnimi evropskimi državami. Na splošno bo usmeritev jugoslovanske zunanje trgovine v bodočnosti ostala neizpremenjena; vendar pa želijo Jugoslavija pospešiti blagovno izmenjavo z državami Latinske Amerike, ki se je v zadnjih letih poslabšala.

ŠVICA NAMERAVA POVEČATI SVOJO MORNARICO

Izkušnje v zadnji vojni so Švicarje prepričale, da bi Švica morala za uvoz potrebne blaga razpolagati z lastno mornarico 350.000 ton; v skrajnem primeru bi ji zadostovala mornarica s 175 tisoč tonami ako bi Švicarji lahko našli tudi tuje ladje za uvoz potrebnega blaga. Po podatkih o položaju švicarske mornarice na dan 1. oktobra 1958 je ta obsegala 19 enot s 163.000 tonami nosilnosti. Zda nameravajo Švicarji naročiti še 70.000 ton ladjev. V zadnjih letih so naročili več čezoceanskih ladij v jugoslovanskih ladjedelnicah; nekatere svoje ladje so peljali na popravilo v poljske ladjedelnice.

nease enje

Nezlomljiva moč

Tisto jutro sem zamišljeno srebal kavo v unionski kavarni, prepoln vtisov iz slovenskega življenja, ki so se v meni nabrali prejšnji dan. Tedaj sem v nekem slovenskem dnevniku ugledal velik naslov: Nič ne nas ne more vreti na kolena! V tistem hipu je izpred mojih oči izginila ljubljanska meglja, iz katere je enakomerno rosilo na obraze pešcev in ki je skozi okno stopnjevala v meni občutek prijetnega lagodja. Tako močno me je zgrabil naslov v listu. Zaučil sem popolno skladnost med Titovimi krepkimi besedami v Zrenjaninu in vedenjem ljudi po ulicah, uradih in trgovinah, iz katerega se je odražala samozavest državljanov, ki jo med nami v zamejstvu tako močno pogrešamo. Na obrazih ljudi ne opazim nikakršne nemirnosti ali negotovosti, pač pa berač z njih zaupanje vase in v bodočnost države. Ljudje se ne zganjajo niti za še tako ostre zunanje napade.

»Brez pomisleka javno priznam, da tudi jaz - kot večina časnika - nisem v celoti prebral Titovega govora, temveč sem površno skakal od odstavka do odstavka do tistega mesta, kjer sem lahko primerjal naslon z izvirnim besedilom in se prepričal, na koga se nanašajo Titove besede.

Jasno je bilo, da so veljale zunanjim nasprotnikom, ki vselej več ali manj pogumno pokukajo čez meje vsake države, kadar jo hoče stesati med izmed močnejših, za katerega se lahko varno skrijejo. Kdo bi jim zameril, ko so vendar tudi vlade in države samo človeške tvorbe. Da so se glasili stari prijatelji Jugoslavije na Bolgarskem in v Albaniji, ni čudnega. Stara je ta pesem že od balkanskih vojn proti Turkom. Pravzaprav me niso presenetili niti Austriji, ki so čez Karavanne drzno pokazali Jugoslovonom zobe, ker sem bil vselej prepričan, da bo tudi v novi Avstriji, ki je bila porojena v Jalti, zmagal velenjski duh, ki je zrušil še habsburško monarhijo in pro avstrijsko republiko. Ko ne bi vsenemški načrti ali vsaj njihovi ostanki spleli oč avstrijskim diplomatom, bi jih obstanek slovenskih šol na Koroskem, ki jih skoraj stesešes na prste, ne mogel zastrti pogleda v današnjo resničnost in bodočnost že po 13 letih po porazu na bojišču in v tako kratkem času po podpisu državne pogodbe.

Ko so mi iz kavarne letele misli od Slovencev na Koroskem tja na Dunaj, v Moskvo in Zrenjanin, sem se spomnil besed nekega nemškega publicista, ki je lani zapisal, da vodijo današnji avstrijski državniki iz razkošnih dvorov Ballplateza politiko velike krave. Pri tem pozablja, da države, ki je zgradila Ballplatez, Hofburg in druge državne palače na Dunaju, ni več; kot realni politiki bi se morali zavedati, da je danes Dunaj samo še glavno mesto države s sedmimi milijoni ljudi. Vrh vsega, sami hkrati kličejo na pomoč kulturni svet zaradi »neobčutljivosti krivice, ki se godijo Nemcem na Južnem Tirolskem in zahtevajo zanje pravice, ki jih sami jemljejo Koroskim Slovincem.

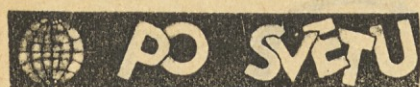
Realni politiki računajo z realnostjo, z resnično močjo svoje države pa tudi tuje, s katero imajo opravke. Zgodovina je pokazala, da je moč naroda, ki ne klekne niti v najhujšem vtharju, nezlomljiva.

(I. b.)

DOMOVINA VABI

Te dni se je vrnil domov publicist Fran Erjavci, ki je po drugi svetovni vojni živel kot begunec v Parizu. Pred vojno se je bavil s publicistično in vrtah Slovenske ljudske stranke in je ureval tudi tednik »Ilustrirani Slovenec«. Hkrati se je posvetil zgodovini ter je objavil več razprav o Slovincih. V zadnjem času priobčuje celoviti »Naš tednik - Kronika« njegovo zgodovinsko razpravo »Koroški Slovinci.

V Ameriki je nedavno umrl duhovnik in častnik dr. Alojzij Kuhar, ki je bil pred drugo svetovno vojno del časa urednik ljubljanskega »Slovenca« za zunanjo politiko. Rajni je bil brat znanega slovenskega pisatelja Lovra Kuharja, ki je objavljval svoje knjige pod psevdonimom Prežihov Voranc. Tudi Alojzij Kuhar se je nameraval vrniti v domovino in si je dal doma zgraditi hišo, v kateri je nameraval prebiti zadnja leta svojega življenja.

ČUDNO RAVNANJE AVSTRIJSKE VLADE. Odpolnaka Koroskih Slovencev dr. Zwitner in dr. Fischer se hoteli izročiti protestno spomenico o odpravi dvojezičnih šol na Koroskem dunajski vladi. Toda, vsi pristojni ministri so bili tako hudo zaposleni, da niso utegnili sprejeti slovenskih odpolnacev. Zato sta odpolnaka priredila tiskovno konferenco, na kateri sta razložila položaj Koroskih Slovencev, ki jim je državna pogodba zajamčila vse pravice, a jo je avstrijska politika spravila v arhiv.

ZA SODELOVANJE MED KRŠČANSKIM DEMOKRATI IN SOCIALISTI. Na zadnjem sestanku glavnega odbora Krščanske demokratske stranke je sedanjí ministrski predsednik Fanfani, ki je hkrati tudi predsednik stranke in zunanji minister je sicer naletel na hud odpor desničarjev pod vodstvom Scelbe, vendar mu je bila izglasovana velika večina. Proti njej ni glasoval samo Scelba. Po tem sestanku je Fanfani ponudil italijanskim socialistom, ki jih vodi Nenni, sodelovanje. V sedanjí vladi sodelujejo Saragatovi socialni demokrati. Hkrati je Fanfani povabil v svojo vladno republikanec in liberalce. Fanfanijeva ponudba Nenniju velja pod pogojem, da se socialisti ločijo od komunistov. O tem vprašanju bodo prav gotovo zopet razpravljali na kongresu socialistov, ki bo januarja. Nenni bi bil pripravil sodelovati s Fanfanijem, vendar ima v svojih vrstah močno opozicijo proti takšnemu sodelovanju.

AVTOMOBILSKA CESTA LJUBLJANA-ZAGREB IZROČENA PROMETU. V nedeljo, 23. novembra so svečano odprli za promet novo avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb, ki jo je gradilo 54.000 mladincev. Svečanosti v Novem mestu je prisostvoval sam predsednik Tito, ki je pohvalil poštovanost mladine ter je ožigal svoj gojono proti Jugoslaviji, ki si prizadeva oddaljiti vodstvo od ljudstva. Pri tem nasproti nikoli pozabljal, da je komunistična partija zrasla iz nenehne boja za dobro slovesno ljudstva ter da je bila enotnost partije in jugoslovanskih narodov cementirana v osvobodilnem boju.

PREOBRT NA DESNO V FRANCIJI. Izid prvega glasovanja pri parlamentarnih volitvah v Franciji razgalja splošno tako, da se javno mnenje za časa De Gaulleove vladavine vedno bolj orientira na desno, in sicer mnogo bolj, kot je želja samega De Gaulle, ki je pristal republiku. Glasovanje bodo ponovili v nedeljo in šele nato bo slika o celotnem položaju jasna. Se pred volitvami je bilo napovedano, da se sedanjí predsednik republike Coty namerava umakniti in prepustiti svoje mesto De Gaulleu. Glavni tajnik Zveze za novo republiko Roger Frey je izjavil, da bo njegova stranka podprla De Gaulle pri volitvah za izvolitev predsednika republike. Še prvo glasovanje v parlament je pokazalo poslabšanje zmernih in sredinskih pa tudi skrajne leve.

POOSTRITVE NA CIPRU. Na Cipru je bil ubit eden izmed glavnih voditeljev osvobodilnega gibanja BOKA po imenu Kyriakos Matsis, ki je bil pomočnik glavnega vodje Grivea. Nekateri ameriški listi zahtevajo od vlade, naj odpokliče sedanjega guvernerja, češ da ne nastopa dovolj energično proti upornikom. V London je prišlo posebno odpisništvo Ciperanov, ki je protestiral proti odprsti 4000 raznih delavcev in uslužbencev iz angleških ustanov na Cipru.

STAVKA ŽELEZNICARJEV V POŠTARJEV V ITALIJI. Sreda je bila splošna stavka italijanskih železnicev ter uslužbencev pošte in telegrafa. Kljub pozivu predsednika vlade Fanfania, naj bi železnice naj ne stavkali, je bila stavka skoraj popolna. S stavkajočimi so izrazili svojo solidarnost proti organizaciji srednjoškolskih profesorjev. Gre za zboljšanje položaja državnih namestencev, ki se je običajno poslabšalo zaradi naraščanja draginje.

OCITKI TUJIH LETALCEV. Zveza skandinavskih letalcev se je pritožila, češ da je radijska služba na italijanskem letališču Ciampino slabo organizirana. Pogosto se dogaja, da tuji letalci, ki bi s svojimi letali radi pristali, ne dobijo z njo v praviem času zvezo. Poročila, ki jih prejema tuje letalske družbe, v trenutnem v Italiji niso dovolj natančna.

Mednarodna trgovina

Tržaški lesni trg

V zadnjem času je povpraševanje italijanskih grostovov po mehlem lesu iz tujine precej živahno v primeri z ostalim časom v letošnjem letu. Prodaja na drobno pa je še vedno malo razvita, kar pomeni, da grostovi kopičijo zaloge. Uvoz se razvija zlasti iz Avstrije in Jugoslavije. Uvozniki iščejo vedno bolj neposredne stike z žagami, da bi tako preskočili velike organizacije za dobavo lesa iz tujine in prihranili na stroških. Avstrijske žage težijo za povišanjem cen zlasti za boljše vrste uležanega lesa, ki se zdaj najbolj prodajajo. Cene tem vrstam so ponekod narastle celo za 500 lir pri kub. metru. Jugoslovanske žage imajo malo takega lesa na zalogi in izvoz v Italijo je usmerjen v glavnem proti južnim predelom in Sicilijo, ki so bližji jugoslovanskim žagam in so torej prevozní stroški znatno nižji. Siciliji ponujajo mnogo lesa tudi Romuni in Čehi.

AVSTRIJSKI LES CENEJSI

V Avstriji so začeli s sečnjami borov in macesnov; žagani les iz teh hlodov bo na razpolago proti koncu aprila. Povpraševanje po avstrijskem lesu je še vedno veliko, le za slabše sorte (II, in III, in I) ni zanimanja. Kvotacije so naslednje: za hlode »C« vseh premerov 350 šilingov, do 50 »B« 450, »A« s premerom od 2 do 29 cm 600 šilingov, »A« z več kot 30 cm premera 700 šilingov za m.f.c. železniški voz na viru proizvodnje. Letošnje kvotacije so za 100-150 šilingov nižje kakor lansko leto.

SKUPNI TRG BO OLAJŠAL IZVOZ ITALIJANSKEGA SADIJA

Italijanski minister za zunanjo trgovino Colombo je sklenil izpolniti urade Zavoda za zunanjo trgovino v tujini, da bi olajšal in pospešil njihovo delovanje v zvezi z izvozom italijanskega sadja, v prvi vrsti sadja in povrtnine. Zlasti izvoz sadja se je v zadnjem času znatno skril. Izvozniki so mnenja, da je treba odpraviti tudi zamude, ki nastajajo pri obdavevanju embalaže za blago namenjeno tujini, in pri nadzorstvu blaga. Nadzorstvo so potrebna, ker je blago premalo »tipizirano«, toda vse to zahteva denar in čas. Zato italijansko blago se s težavo prodira na tuja tržišča.

Po mnenju Zavoda za zunanjo trgovino bosta italijansko sadjarstvo in vrtnarstvo po uvedbi Enotnega evropskega trga, deležna raznih ugodnosti. Prva ugodnost bo vsekakor 10% znižanje carin od 1. januarja 1959. Poleg tega bodo države povečale kontingente v medsebojni izmenjavi, in končno predvidevajo, da bodo vlade podaljšale izvozni oziroma uvozni kolektor. Vse te ugodnosti bodo dobrodošle v prvi vrsti italijanskim kmetom, ki bodo še vedno moralno računati na nizozemsko konkurenco pri izvozu sadja na nemški trg. Kako važen je nemški trg za italijanske sadjarje, nam pričajo težave, v katere so zašli, ko so Nemci nedavno ustavili uvoz jabolk iz Italije.

PORABA IN UVOZ MESA

Po podatkih Zavoda za kmetijsko gospodarstvo je Italija lani proizvedla 8.177.000 stotov govejega, 4.463.000 prašičjega, 733.000 ovčjega in kozjega, 356 tisoč konjskega ter 1.660.000 stotov drugega mesa (kokoši, puranov, zajcev, itd.). Da bi zadostili povpraševanju, so uvozili 1.226.000 stotov mesa, to je 3 več kakor v letu 1956. V prvi vrsti je narastel uvoz govejega in prašičjega mesa. Tudi proizvodnja govejega mesa v sami Italiji je narastla, in sicer od 6.634.000 stotov v letu 1951 na 8.177.000 stotov v letu 1957. Kljub temu je nemogoče, da bi Italija ne uvažala mesa. Ker pa so cene v tujini znatno nižje, so italijanski živinorejci brez moči proti konkurenci uvoženega mesa in to posebno v letih, ko primanjkuje krme in ko morajo prodati živino po zelo nizki ceni. Oviranje uvoza bi dvignilo cene mesa na domačem trgu.

JUGOSLOVANSKO VINO POJDE NA ČESKO IN V ZAHODNO NEMCIJO

Prve pošiljke jugoslovanskega vina, namenjene na Češkoslovaško, so bile odpravljene. Na podlagi pogodbe med češkim podjetjem Koospol in »Vinoproduktome« iz Zagreba za Jugoslavijo bo Jugoslavija dobavila Češkoslovaški za 800.000 dolarjev vina. Jugoslavija bo izvozila mnogo vina tudi v Zahodno Nemčijo in sicer okoli 3000 ton.

ITALIJA-JUGOSLAVIJA

ITALIJA NUDI

Strojvi za obrabo drva:
GARUTI ADRONO, Carpi (Modena), Via Marco Polo 3.
SILVAT, Torino, Via F.lli Cervi 7 (Regina Margherita).

Brusna sredstva za kovine i mramor:
A.C.I.E., Milano, C. p. 3368.
Injekcioni materijal za Diesel motore:
P.I.R.A., Milano, Via P. Castaldi 26.
Strojvi za cestogradnjo:
ROSSBETON, Busalla, V. Navone 11.
Aparati električni za kućanstvo:
L.E.S.A., Milano, Via Bergamo 21.

Pribor za celo, brave, lokosti:
SALERI BATTISTA & Figli, Lumezzane SS (Brescia), Via Monte Grap-pa 25.
Boje i lakovi:
INTERMEDI, Milano, Via M. Pagano 38.

Pribor za industrijo cementa:
CARLO MORIS, Torino, Via Viotti 4.
Strojvi rudarski, gradbeni i cestogradbeni:
COMET, Villorba (Treviso).
Naliv-por i kemijske olovke:
S.O.C. ITALIANA STILOGRAFICHE, Settimo Torinese, Via Regio Parco 9.

Cijevi i ploče od plastičnih masa i gume:
PLASTIC-GOMMA, Torino, Corso Belgio 24.
Ventili, cijevi, lukovi:
OLMI, Milano, Via Sannio 6.

Brave i lokosti:
VIRO, Bologna, C. p. 681.
Valjci, valjci i kugle:
MARTIN & C., Torino, Via Cavallermaggiore 17.
Zastupstvo za vage za pisma:
ITALIANA MACCHI, Milano, Piazza Missori 3.

Zastupstvo alatnih strojeva:
BRAGONZI, Milano, Via Turati 26.
Zastupstvo aparata za pretvaranje tekućih plinova za automobile:
F.A.C., Roma, Via Pandosia 21-a.
Pribor za sportski ribolov:
OVADIA, Milano, Via Eustacchi 45.

Plugovi automatski s jednom ili više ralica, sprežni plugovi, drljače:
PROSPERETTI, Gubbio (Perugia), Via Gabrielli 2.
Zastupstvo aparata za čišćenje zraka i vode, za konzerviranje i dr.:
INDUSTRIA NAZ. DELL'AZONO, Torino, Via dei Mille 23.

ITALIJA TRAZI

Grafi, leče, grabarice, mlinski otpaci, suhe bosanske šljive:
INTERCONT, Milano, Galleria U-nione 4.
OFFERTE DI MERCI JUGOSLAVJE
Funghi, frutta e verdura fresca e conservata:

»VOCE«, Zagreb, Praška 2.
Tessuti di cotone e di fiocco, prodotti tessili:
TEXTIL IMPORT-EXPORT, Zagreb, Trg Republike 3.
Impianti per la lavorazione del pomodoro:
»JEDINSTVO«, Zagreb, Jankomir.

Lime e raspe:
TVORNICA TURPIJA I PILA, Zagreb - Podused.
Pentole economiche a vapore:
TOVARNA EMALIRANE POSODE, Celje.

Lamiere, tubi e simili in alluminio e leghe:
»BORIS KIDRIČ«, Šibenik.
Mole di corindone e carburo di silicio:
TOVARNA UMETNIH BRUSOV — Maribor.

Legname da costruzione, carbone di legna, mobilja:
»MAKEDONIA DRVO« — Skopje, P.O.B. 31.
Mattone per termoisolatori, terra di infusori:
»PARTIZAN«, Prilep.

Pellicce e loro confezioni:
JUGOSLOVANSKA KRZNAJSKA INDUSTRIJA, Indijia, Lenjinova 24.
Getti di fusione per l'agricoltura, ferrovie e per l'industria tessile:
LIVNICA ŽELJEZA I TEMPERA, Kikinda.

NOVI GUVERNER NARODNE BANKE FLRJ. Zvezni izvršni svet je imenovl za guvernera Narodne banke FLRJ Janja Smoleta, dosednjega generalnega ravatelja banke. Prejdnji guverner Narodne banke Vojin Guzina je bil imenovan za ravnatelja Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje. Novi guverner je delj časa proučeval ustroj Mednarodne banke za obnovu v Ameriki.

DENAR

ZNIZANJE OBREŠTNE MERE NA ANGLEŠKEM. Angleška banka je prejdnji teden znižala obreštno mero od 4,5 na 4%. Ta ukrep ni presenetil finančnih krogov; že ko je bila obreštna mera meseca avgusta znižana od 5 na 4,5 odst, so napovedali novo znižanje v kratkem času. Položaj funta šterlinga se je utrdil, zlate in dolarske rezerve so narastle, inflacijski pritisk pojema. Pri vsem tem se mora Anglija boriti z novimi gospodarskimi težavami. Brezposelnost narašča; zahteve po zvišanju plač so na dnevnem redu, industriji tožijo o zastoj. Vlada si prizadeva, da bi pospešila razvoj gradbene dejavnosti in javnih del. Znižanje obreštna mere pomeni pomećenje denarja. Ta ukrep je vsekakor v skladu z vladno politiko, da bi se naložbe v industrijo in razno drugo gospodarsko dejavnost povečale.

FRANK NE BO RAZVREDNOTEN. Glede na razne domneve, ki so se razširile zlasti iz Londona, da namreč francoska vlada namerava izvesti denuarno preobrazbo in hkrati vnovič razvrednotiti frank, je francosko ministrstvo za finance odločno zanikalo te glasove. V Londonu so izrazili domnevo, da bi preobrazba francoskega denarja sistema imela namen ustvariti »čvrsta frank, ki bi imel posebno težaj, a hkrati razvrednotiti valuto, so v Parizu zanikali. Posebna komisija, ki proučuje francosko gospodarstvo in finančno politiko nima tega namena. Francoska plačilna bilanca se je v zadnjih petih mesecih občutno izboljšala.

ZNIZANJE DISKONTA V KANADI. Kanadska banka ima navado, da vsak teden prilagodi svojo diskontno mero trenutnemu položaju na trgu. Za ta teden je določila obreštno mero 3,25%, medtem ko je prejdnji teden znašala 3,41%.

TRGOVINA MED ITALIJO IN SOVJETSKO ZVEZO PEŠA. V prvih sedmih mesecih tekočega leta se je italijanski uvoz iz Sovjetske zveze zmanjšal od 23 milijard 65 milijonov lir na 10 milijard 718 milijonov, to je za 53%. Izvoz v Sovjetsko zvezo je nadoval od 20 milijard 197,8 milijonov na 10 milijard 122,1 milijona lir, to je skoraj za 50%.

Kemikalije na italijanskem trgu

MILANO. Trg ni posebno razgiban. Cene masoc so v vecini primerov se vedno trdne ter težje navzgor. Cena lanenega in ricinusovega olja je stalna; kg lanenega olja stane 260-265 lir; prvoprešano industr. ricinusovo olje stane 285-290 lir/kg, drugoprešano industr. ricinusovo olje 260-270 lir/kg, medicinsko ricinusovo olje pa 310-300 lir/kg.

Tudi cene loja so trdne. Te dni se italijanski trg prodaja po 138-140 lir, ameriški »fancy« pa po 142-144 lir; to naloja »fancy« stane 204-205 dolarjev. Italijanski saponifikacijski glicerini je cenejši kot proizvodi. Surovi saponifikacijski glicerini 88% stane 315-320, destilirani 28%Be 380-390 lir, dvakrat destilirani 30%Be F.U. pa 420-440 lir.

Zelo majhno je zanimanje za olein in stearin, ker je bilo uvedeno strožje nadzorstvo tovarn, ki izdelujejo jedilno olje. Oblasti so prišle na sled tovarnam, ki so z nedovoljenimi kemijskimi postopki manjvredne industrijske masloče predelovali v »čisto« oljivo olje. Destilirani živalski oleini stanejo 200-220 lir, mešani rafinacijski rastlinski oleini 170-180, kokosovi oleini pa 155-165 lir za kg.

Za sulfurno olje novega pridelka še niso znane točne cene. Zaloga tega olja so omejene. Kaže, da bo vlada odobrila začasn uvoz določenega kontingenta. Cene za oljivo sulfurno olje visoke kislosti se sučejo med 300 in 310 lir za kg, dočim stane oljivo sulfurno olje nizke kislosti 330-350 lir.

Kokosovemu olju Ceylon se je cena v enem tednu dvignila za 20 lir pri kg, in sicer na 280-290 lir. Na izvoru znaša 135 funtov šterlingov za tono. Kokosovo olje »Straitse« se je dvignilo od 255-260 na 270-280 lir. Se nedavno je kokosovo olje Ceylon kvotiralo 104 f. šterlinge za tono, kokosovo olje »Straitse« pa 93-95 funtov šterlingov.

Cene ostalih masoč ter surovin za milarne so naslednje: kostna mast, vodna 117-122 lir, ekstrakcijska kostna mast 107-112, mandeljovo olje F. U. 2000-2100, palmovo olje Nigerija, kislosti 14-15 150-160, Sumatra 150-160; surovo sojino olje 215-220, rafinirano 350 do 355 lir, ribje olje vet. v orig. sodih 240-250 lir, talloil USA, dvakrat destilirani 115-130 lir. Dvakrat prešani saponifikacijski stearin 190-205, trikrat 200-210 lir.

Taljeni natrijev hidroksid (kavstična soda) 97-98% 63-65 lir, raztopljeni natrijev hidroksid 36%Be 23-25, natrijev hidroksid v luskah 75-80 lir, natrijev silikat 38-40%Be 22-24 lir.

Cene mila v prodaji na veliko: Bello milo 70-72% 160-165 lir, zelo svetlo 70-72% 115-120, rumeno 50-52% 130-140, čisto smoljeno 70-72% 155-160, nevtraln. industr. solf. milo 60-62% 155-165, prosojno milo 72% 165-170, parfimirano milo v komadih po 100 gr 78-89% 270-300 lir.

MAGAZZINI DEL CORSO

TRST — TRIESTE, CORSO ITALIA 1 (Vogel P. Borsa)
Telefon šte. 29-043

Bogata izbira zimskih ženskih in moških plaščev in čolov
Svilnih, moko in najlon dežnih plaščev za moške, ženske in otroke
Obiščite nas s polnim zaupanjem!
BLAGO ZAJAMČENE KAKOVOSTI

PO NAJNIZJIH CENAH

Novosadski sejem na razširjenem sejmišču

Vse kaže, da se bo novosadski kmetijski sejem postopoma razvil v enega izmed najpomembnejših te stroke v Evropi. Skušnja je pokazala, da je bilo nujno potrebno razširiti sejmišče. Zato so bile potrebne velike investicije pa tudi čas, da bi se sejmišče lahko dogradilo v obsegu, ki ga je zahteval razvoj sejma. V ta namen je uprava izkoristila leto 1958, ko ni organizirala običajne letne prireditve. Razširjeno sejmišče bo zdaj obsegalo kar 360.000 kv. metrov. Tako bo novosadski kmetijski sejem razpolagal z enim izmed najbolj obširnih sejmišč, ki ga imajo mednarodni kmetijski sejmi v Evropi.

Prva kmetijska razstava je bila organizirana v Novem Sadu leta 1923. Po drugi svetovni vojni je bilo treba začeti popolnoma na novo. Prvi kmetijski sejem je bil po vojni leta 1947. V začetku se je le malo tujih držav udeleževalo sejma, dokler se končno njihovo število ni povečalo na 17. Zadnji kmetijski sejem je obiskalo okoli 300.000 obiskovalcev.

Mednarodna konferenca o sladkorju

Pod okriljem Organizacije združenih narodov so se v Zenevi sestali predstavniki 40 držav, da bi razpravljali o organizaciji, ki bi urejevala mednarodno trgovino s sladkorjem. Sestanka se udeležujejo tudi predstavniki vzhodnih držav. Z dosedanjim mednarodnim sporazumom, ki je postavil okvir, v katerem naj bi se gibale cene, ni bilo mogoče doseči zaželenih ustalitve cen. Prvi sporazum je bil sklenjen l. 1953. Tedaj so postavili okvir 3,25 do 4,35 stot. dolarja za funt, v katerem naj bi se gibale cene. Pred dva letoma so določili nov okvir, in sicer 3,15 do 4 stot. dolarja za funt. Tedaj so se dogovorili, da ta okvir ne bo veljal več v trenutku, ko bi se cena del časa ohranila na ravni iznad 4 stot. Po tem dogovoru so se cene pričele dvigati tako, da je lansko leto znašala povprečna cena 5,16 stotinke; leta 1958 pa je povprečna cena znašala 3,50 stotinke dolarja za funt.

MAGAZZINI
TOLENTINO
Trieste, Via XXX Ottobre 5

VELIKA IZBIRA
pletenin, nogavic,
srajc in perila
Obiščite nas!

Cene ugodne - zajamčeno blago

Veletrgovina „FELICE“

TRST — VIA CARDUCCI 41
(Nasproti pokriti tržnici)

so na izbiro vsakovrstne bunde (vetrni jopiči) vseh vrst • dežni plašči za moške in ženske • hlače iz zameta ter že izdelane cele obleke in posamezni jopiči. • Vse to po najnižjih cenah. Bunde (vetrni jopiči) od 2.900 lir dalje. Montgomeri volneni za moške in ženske po lir 2.990.

Bazzanella Umberto
TRST — Ulica F. VENEZIAN 5
Telefon 24-197

• Predstavnik veronske tovarne CEISA Vam nudi ekonomične peči na nafto za segrevanje prostorov od 200 - 300 kub. metrov.
• Večje peči na nafto po belgijskem patentu COLORMASTER za segrevanje kino dvoran, tovarn, cerkva itd.
• Poleg tega boste našli še: Električne ogrevalnike za kopalnice, električne uporne spirale, štedilnike na drva in premog, ZOPPAS, na mestni gorilni plin in vse vrste modernih štedilnikov
• Obiščite nas in boste v vsakem pogledu zadovoljni!

Naslednji hoteli se priporočajo

Hotel COLOMBIA
Trst, Ul. Geppa 18 - Tel. 23-741 in 31-083
II. kategorije. — Sedemdeset postelj. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 1100 do 1400 lir, dvoposteljne od 2200 do 2600 (davki in postrežba vključeni).

Hotel ADRIA
Trst, Capo di Piazza 1 - Tel. 36-478 (Piazza Unità) III. kategorije. — Popolnoma obnovljen. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 950 do 1360 lir, dvoposteljne od 1900 do 2500 (davki in postrežba vključeni).

Hotel POŠTA
Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-157. — Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah. Dvigalo. Cene od 750

Hotel ABBAZIA
Trst, Ul. Geppa 20 - Tel. 23-068 III. kategorije. — Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 875 do 1100 lir, dvoposteljne od 1700 do 2200 (davki in postrežba vključeni).

Hotel SLON
Ljubljana, Titova 10 - Telefon 20-643 do 46. — Priporočamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracijo in bar. Hotelske sobe od 350 din dalje.

Hotel MOSKVA
Beograd, Kategorija A. Razpolaga s 100 udobno opremljenimi sobami, apartmani, sobami s toplo in mrzlo tekočo vodo, telefonom, restoranom z domačo in tujo kuhinjo, kavarno, barom, salonom za bankete in konferenice, vodilni in šoferji.
Popust za skupine!

Vozni red avtobusov za Jugoslavijo

Proga: Trst - Sežana - Ljubljana
Odhodi iz Trsta: vsak dan ob 7.30 (SAT) in ob 18.00 (SAP).
Odhodi iz Ljubljane: vsak dan ob 6.30 (SAP) in ob 16.40 (SAT).

Proga: Trst - Sežana
Ob petkih in sobotah odhod iz TRSTA ob 7.00 in 15.30; z Opčin ob 7.20 in 15.50; Ob nedeljah in ponedeljkih odhod iz Trsta ob 9.30 in 19.00.
Odhodi iz SEŽANE ob petkih in sobotah ob 9.30 in 18.30; ob nedeljah in ponedeljkih ob 8 in ob 14.30.
(SAT - SARA - SLAVNIK)

Proga: Ljubljana - Postojna - Gorizia
Ob delavnikih.
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30
Odhod: iz GORIZE ob 14.30 (SAP)

Proga: Trst - Opatica - Reka
Odhodi iz Trsta: vsak dan ob 7.00 in ob 17.30.
Odhod z Reke vsak dan ob 6.00 in 17.30.
(SARA - AUTOTRANS)

Proga: Trst - Herpelje-Kozina
Odhodi iz Trsta: ob sobotah ob 7.30 in 13.10, ob torkih pa ob 13.10 in 19.00.
Odhodi iz Herpelja v Trst ob sobotah ob 9.00 in 14.30.
Ob torkih ob 8.15 in 14.30.
(SLAVNIK - AUTOVIE CARSCICHE)

Proga: Trst - Pesek
Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 7.45, 13.10 in 17.30, ob praznikih pa ob 11.30 ter ob 17.30.
(AUTOVIE CARSCICHE)

Proga: Trst - Ferneče
Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 7.30, 13.10, 18.00, ob praznikih ob 10.00, 13.10, 14.30, 18.00 in 20.30.

Proga: Trst - Skofje
Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 5.40, 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 12.00, 13.15, 14.30, 16.15, 17.15, 18.30, 19.15, 20.00, 21.15
Ob praznikih ob 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 14.30, 17.15, 18.30, 20.00 in 21.15
Avtobusi odpeljejo s Trga Stare Mince (Largo Barriera Vecchia).

Proga: Trst - Koper
Voz vsak dan
Odhodi iz Trsta: 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 19.00.
Odhodi iz Kopa v Trst: 6.00, 7.00, 8.45, 14.00, 15.00, 17.50, 18.00.
(TORTA — SLAVNIK)

Proga: Trst - Pulj
Odhod iz Trsta: ob ponedeljka do sobote ob 7.25 in 14.15.
Ob nedeljah ob 7.25, 7.30 in 14.15.
Odhod iz Pulja v Trst ob ponedeljku do sobote ob 6.30 in 16.30.
Ob nedeljah ob 6.30, 16.00 in 16.30.
(AUTOSABRAJAC - TORTA)

Proga: Trst - Buje
Odhod iz Trsta vsak dan ob 7.30, 16.00
Odhod iz Buja v Trst ob 6.30, 17.00
(TORTA - ISTRA AUTO)

PROMET

ITALIJSKE PROGE NA JADRANU

Konec leta zapade sporazum s pomorskim družbo S.A.I.M. o pomorskem prometu v Kvarnerskem zalivu in Zadrutju ter z družbo Istria-Trieste, ki vzdržuje lokalne proge. Vlada je sklenila razpisati dražbo za vzdrževanje blagovnega in poštnega prometa na Srednjem in na Severnem Jadranu od 1. januarja 1959 dalje. Na srednjem Jadranu bodo naslednje proge: Ancona - Lošinj - Reka - Pulj - Trst - Benetke - Ancona (vsak teden); Ancona - Rimini - Ravenna - Benetke - Trst - Pulj - Reka - Lošinj - Ancona (vsak teden od 1. aprila do 31. oktobra); Ancona - Zadar - Šibenik - Split in nazaj (vsak teden); od 1. julija do 30. septembra bodo ladje odhajale iz Benetke).

Na severnem Jadranu bodo naslednje proge: Trst - Gradec in nazaj (dvakrat na dan od 16. maja do 30. sept.); Trst - Koper - Piran - Umag in nazaj (vse leto in sicer petkrat tedensko, s pristankom v Izoli štirikrat na teden ter enkratnim podaljškom do Novigrada); Trst - Koper - Piran - Poreč - Rovinj - Pulj in nazaj (vsak teden); Trst - Milje - Koper in nazaj (vsak dan); Trst - Griljan - Sesljan in nazaj (dvakrat na dan od 1. julija do 31. avgusta).

Pogodba s podjetji, ki bodo prevzela omenjene proge, bo trajala 20 let.

ZMOGLJIVOST JUGOSLOVANSKIH LADJEDELNIC

Argentinske plovne družbe namerava jo zgraditi šest tovornih ladij opremljenih s hladilniki in z 12 kabini za prevoz potnikov. V ta namen so razpisali mednarodno dražbo, katere se je udeležilo 29 ladjedelnic iz Zah. Nemčije, Italije, Vel. Britanije, Francije,

Svedske, Danske in Jugoslavije. Najugodnejša ponudba je bila ponudba reške ladjedelnice »3. maj«. Puljska ladjedelnica »Uljanik« bo prihodnje leto izročila Indiji naročeni tramer z nosilnostjo 12.540 ton.

JUGOSLOVANSKI OCEANSKI PLOVBI IZ KOTORA je reška ladjedelnica »3. maj« izročila 10.115-tonsko motorno ladjo »Zeta«. Do konca leta bo družba razpolagala s tremi ladjami tega tipa. Poleg tega bo reška ladjedelnica zgradila za omenjeno družbo še 4 tramerje po 12.860 ton.

NAPOVEDANE LADJE JUGOLINIJE (Odhodi iz Trsta)

Proga Jadransko morje - Vzhod: Topusko 10. dec.

Proga Jadransko morje - Indija - Pakist: Velebit 30. nov., Avala 15. dec., Učka 15. jan. 1959.

Proga Jadransko morje - Ožine - Indonezija - Daljni vzhod: Radnik 12. decembra, Učka 15. jan. 1959.

Proga Jadransko morje - Sev. Kitajska - Japonska: Radnik 12. dec.

Proga Jadransko morje - ZDA: Slovenija 10. dec., Zadar (verjetno) 15. decembra.

Proga Jadransko morje - Španija - Sev. Evropa: Učice 20. dec.

Proga Jadransko morje - Sev. Afrika: Slovenija 10. dec., Zadar 15. dec., Učice 20. dec.

Proga Jadransko morje - Perzijski zaliv: Topusko 10. dec.

Proga Jadransko morje - Juž. Amerika: Treči maj 21. dec.

Proga Jadransko morje - Zah. in Sev. Evropa: Ilias 29. nov.

Proga Jadransko morje - Srednja Amerika - Sev. Pacifik: James McKay 28. nov., Mendoza 30. nov.

Vzgoja sodobnih državljanov

Pred nekaj dnevi so začeli na slovenskih šolah na Tržaškem s poukom »državnoznanstva«, ali, kakor se uradno imenuje, »državljanstva vzgoje«. Ta predmet je za naše šolske razmere popolnoma nov in zadeva snov s sociološkega, filozofskega, pravnega in zgodovinskega področja. Dijaki so tu pa tam kaj slišali ob zgodovinski uri, vendar le mimogrede in neobvezno. Od slej pojde za obvezno snov, ki se jo bodo morali dijaki učiti in iz katere bodo prejeli tudi oceno. Ta bo ista kot iz zgodovine, ker se bo za zdaj ta snov obdelovala med uro, v šolskih spričevalih ne bo kot poseben predmet.

Sodeč po prvih učnih knjigah, (ki so do zdaj na razpolago samo v italijanski) pa bo učna snov zanimiva in mladini že v zgodnji mladosti zelo koristna. Gre za prvo spoznanje o postanku in ustroju človeške družbe; nadalje o temeljnih človeških pravicah, o bistvenih nalogah družine ter zlasti o pravicah in dolžnostih otrok in staršev. Prav tako je govora o socialnih pravicah in dolžnostih posameznika do skupnosti. Obravnava se tudi človekovo udejstvovanje na raznih področjih. Posebno poglavje govori o cestnih predpisih. Tako se bo mladina že v zgodnji mladosti seznanila s sodobnim cestnim prometom. V to učno snov spada tudi vse, kar zadeva državo in državljane ter njihove pravice in dolžnosti kakor tudi državni ustroj. Na koncu je državna ustava, kar pomeni, da bo dijaki morali poznati vse temeljne državne ustanove, predvsem parlamentarni sistem, volitve, ustroj vlade in predsedništvo republike. Ni dvoma, da je uvedba tega predmeta moderna in koristna. Nerazumljivo pa je, zakaj šolske oblasti niso takoj poskrbele pri kladen priročnik v slovenščini! Upamo da bo do tega kmalu prišlo, da se tako zajamči večji učni uspeh in zadovoljstvo pravice slovenskih šol. Mladina je sprejela novi predmet z zanimanjem. Ta predmet je bil uveden seveda tudi na vseh italijanskih šolah.

Julija meseca so Tržačani pokadili 45.853 kg tobaka, to je znatno manj kakor julija 1957: 65.766 kg. Potrošnja tobaka na Tržaškem je od leta 1957 na 1958 padla za 33%. Povečala se je potrošnja soli: v juliju letos 2.284 kg (julija lani 2.059 kg). Potrošnja mesa je narasla za 2,2% (v juliju letos 8.403, lani 8.223 stotov). Tržačani so pospravili več rib: 3.544 stotov (lani v juliju 3.877).

Denarne vloge pri denarnih zavodih ob koncu junija 1958 so dosegle 71 milijard 116 milijonov 079.000, in sicer hranilne vloge 39.782.411.000, vloge na tek. račun 31.333.668.000 lir. V primerjavi s koncem marca letos so vloge nekoliko padle (marca skupaj 71.588.726 lir, od tega 38.741.032.000 lir hranilnih vlog in 32.847.694.000 lir vlog na tek. račun). Prav tako so padle v primerjavi s koncem leta 1957 (36.144.846.000 lir hranilnih vlog, 35.269.354.000 lir vlog na tek. račun, skupaj torej za 71.414.200.000 lir vlog).

Dodatni kontingenti v obmejni trgovini

Iz Rima poročajo, da je ministrstvo za zunanjo trgovino dovolilo nekatere izredne kontingente v tržaški in gorški obmejni trgovini. Ti posebni kontingenti za uvoz z jugoslovanskih obmejnih področij so v tržaškem obmejnem sporazumu naslednji: sveže sadije 30 milijonov, osoljeno meso 10, sveže ribe 100, galanterijsko usnje in izdelki 25, pohištvo 20, vezane plošče 25, furnir do 1 milimetra 20, furnir do 3 mm 100, bukovni parketi 25, zaboji za embalažo 25, šipe za okna 50, opeka 40 in cement 50 milijonov lir.

Za gorško obmejno trgovino so bili odobreni naslednji izredni kontingenti: sveže sadije 20 milijonov, osoljeno meso 10, mleko 10, furnir do 1 milimetra 20, furnir do 3 mm 100, vezane plošče 20, bukovni parketi 20, zaboji za embalažo 20, pohištvo 10, steklo za okna 100, cement 20, opeka 20 ter galanterijsko usnje in izdelki 25 milijonov lir.

Trst v številkah

V primerjavi z junijem 1958, je v juliju naraslo zastavljanje zlatnine in drugih predmetov za 1,4%. Vseh zastavljenih predmetov je bilo v juliju 145.311, kar ustreza posojilom za 812 milijonov lir (od tega 540 milijonov na zlatnino).

V juliju so podelili 86 posojil na kmetijstvo v skupni vsoti 445.075.498 lir. Tri posojila se nanašajo na gradbeni načrt Aldisio in znašajo 8 milijonov lir. V juliju so zabeležili štiri stečaje. Protestiranih menic je bilo 2.286 za skupno vsoto 64.720.183, to je 1,9% več v primerjavi z junijem. Julija lani je številko protestiranih menic bilo znatno nižje: 1930.

Zaposlenih je bilo 88.361 ljudi ali 135 manj kakor v juniju. Lani v juliju je bilo zaposlenih 89.187. Brezposelnih je bilo 15.213 ali 897 več kakor v juniju. V primerjavi z lanskim letom se je polžaj nekoliko izboljšal, saj je bilo v juliju 1957 16.369 brezposelnih, ali 1.156 več kakor v letošnjem juliju.

Dr. VLADIMIR BARTOL: ALAMUT.

V založbi tiskarne Graphis v Trstu je izšel ponatis romana »Alamut«, ki ga je napisal naš tržaški rojak dr. Vladimir Bartol. O knjigi bomo še poročali.

PUBLIKACIJE ZVEZNEGA ZAVODA ZA STATISTIKO. Poleg Statističnega letopisa za leto 1958 (Statistični godišnjak FNRJ) je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal tudi lično opremljen žepni statistični koledar, in sicer tudi v slovenščini. Koledar stane 150 dinarjev.

BERNATZIK H. A.: POPOLI E RAZZE (Narodi in plemena) Vol. I: Europa e Africa, Firenze 1958, str. 264 z 224 ilustracijami; cena 9000 lir.

Večjo količino CASOPISNEGA PAPIRJA prodaja uprava »Gospodarstva«, Trst, Ul. Geppa št. 9, II. nadstropje, po ugodnih pogojih.

Kultura in življenje

SMRT SLOVENSKEGA PISATELJA

V Kranju je te dni umrl v 81. letu starosti znani slovenski pisatelj dr. Ivan Sorli. Rodil se je na Tolminskem v Podroblju, dovršil gimnazijo v Gorici in pravne nauke na Dunaju. Služboval je kot notar v raznih mestih ter se nazadnje naselil v Kranju, kjer je tudi umrl. Zaslovel je s svojim romanom »Clovek in pol«.

ENZO BETTIZ: »IL FANTASMA DI TRIESTE«

V eni izmed zadnjih števil je tržaška revija »Umana«, ki jo ureja gospa Gruber Benco, prinesla odlomek iz prvega splitskega pisatelja Enza Bettize, ki ima naslov »Il fantasma di Trieste«. Kmalu nato je prišel roman na knjižni trg, kjer je vzbudil precejšnje zanimanje zaradi vsebinske izvirnosti. Gre za freudovsko poglobljeno analizo tržaškega identitizma. Mladi tržaški meščan Daniele Solospin raste v času pred prvo svetovno vojno v svojem trgovskem okolju, prepričan ljubeči skrbni bosanske pravoslavne dojlje, medtem ko se njegov oče Gianni predaja razpisnemu veseljaštvu iz strahu pred smrtjo. Snov je sicer preprosta, vendar zanimivo razpredena ob natančni analizi vseh oseb, ki nastopajo okrog Daniela. Te so: iredentist Stefano Norden, ki je po rodu Slovenec; izdajalski vetrnjak Cossovel; slovenski zdravnik idealist Janovih; bivši avantgardistični slikar in anarhist Pfeffer, ki je židovskega porekla; sleparski odvjetnik Vidussovich, ki se kot iredentist sravnjuje svojo slovenskega imena, pristni italijanski meščan, ki bolestezna iredentizma ne odobrava, in vlačuga Rosa, ki se ji zdi poniževalno, da bi se počela s slovenskimi in furlanskimi klienti. Bettiza prepričljivo suče svoje junake v tem svojem mnogo obetajočem prevencu, ki sodi med psihološke programske romane. Kritika je delo lepo sprejela. Hvali njegovo vsebinsko globino in psihološko dojetnost, pa sta njegovi največji odliki. Jezik pa je tu, pa tam nekoliko okoren in slog težak.

SNG PRIPRAVLJA NOVO OPERETO

Ce se bodo pripravile uspešno razvijale, nam bo Slovensko narodno gledališče v Trstu poklonilo malo pred božičem novo opereto: »Boccaccio« Franca Suppeja. Po uspehu prve predvajane operete, »Planinska roža« Radovana Gobca, je razumljivo, da vlada med našim občinstvom veliko zanimanje za napovedano operetno predstavo. Opereto študira dirigent Oskar Kjuder, režijo pa je prevzel Anton Koren, ki je opereto »Boccaccio« že postavil na oder v Beogradu, kjer deluje. Naslovno vlogo Boccaccia bo pel Stane Starešinič. V vlogi Fiammette bomo videli Elviro Piščanc. Beatrice Darja Pertot. Justina Vuga bo nastopila kot Petronella. Med ostalimi solisti naj se omenimo Modesta Sancia, Silvija Kobala, Joška Lukeža, Karla Bošnjanič, Danila Turka in Staneta Raztresena. Zbor bodo sestavljali pevci društva »Slavko Škamperle«. Baletne točke pa pripravlja baletni mojster Viles.

KLUB SLOVENSKEGA UMETNIKOVI

Tudi mi je bil v Trstu ustanovljen klub slovenskih umetnikov s štirimi sekcijami, in sicer za likovno, gledališko, leposlovno in glasbeno umetnost. Za predsednika je bil izbran dr. Robert Hlavaty, za odbornike oziroma predstavnike sekcij pa slikar Avgust Černigoi, režiser Jože Babič, pisatelj Josip Tavcar in glasbenik Pavle Merkur za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni pisatelj Andrej Budal in Boris Pahor ter dirigent Ubald Vrabec.

SE O TURNEJI LJUBLJANSKE FILHARMONIE PO ITALIJO

Ze zadnjic smo poročali o uspešnem gostovanju ljubljanske Filharmonije v številnih italijanskih glasbenih središčih. Turneja je trajala 16 dni. V tem času so simfoniki, zbor in orkester, z dvema dirigentoma, Leskovcem in Hubadom, ter najboljšimi slovenskimi pevci solisti priredili kar štirinajst koncertov. Turnejo so ljubljanci končali s tamkajšnjem »Teatro Nuovo« Izvajali so Händlovo »Stvarjenje«. Veronski dnevnik »Arena« je poudaril dirigentov (Leskovičev) dober muzikalni čut, hvalil soliste, priznal, da je bil orkester na višini; vendar je bil po njegovi sodbi nastop mešanega zbora ljubljanske Filharmoničnega društva največja privlačnost uspelega koncerta.

Tudi mi se pridružujemo raznim tržaškim listom, ki se upravičeno vprašujejo, kdaj bo smel takšen visoko kvalitetni ansambel nastopiti tudi pred tržaškim občinstvom. j.

OTROŠKA PARALIZA POBRALA ŠTIRI SESTRE. V vasi Petrurro blizu Avelina v južni Italiji je otroška paraliza napadla štiri sestre stare od 2 do 4 let v najhujši obliki. Otroci so umrli po prvih napadih. V Tarantu je zbolel za poliomielitisom tudi nek osemnajstletni študent.

AVTOPREVOZ

Cunja Rihard

TRST - Strada del Friuli 289, telefon 35-379

Osebnih in tovornih prevozov za tu- in inozemstvo - Konkurenčne cene

G. M. COLOMBINI & FIGLIO

UVOZ - IZVOZ

PLUTOVINE in IZDELKOV

Trst, Porto Industriale - Zaula

TEL. 99 182

Tigr. COLINTER - TRIESTE

INTEREUROPA

mednarodna spedičija in transport

Glavna direkcija Koper tel. 141; 184 telex 03-176

Brzljav: Intereuropa Koper,

Tek. rač. 600-31 — 1-34 Jugobanka Ljubljana

Direkcije: BEOGRAD ul. M. Tita 7/III Telef. št. 31-617, 32-445 Telex 01-128

Zagreb: Smečkovskova 22 tel. 32758, 39691. telex 02 — 148

RIJEKA Zrtava fašizma 10 Telefon: 27-11, 37-81, 54-81, 54-82, 54-83, 54-84 Telex 025-15 Sklad. 54-54

Filiale: Ljubljana, Maribor, Sarajevo in Jesenice.

Izpostave: Nova Gorica, Kotoriba, Subotica, Kozina, Podgorica, Sežana.

Se Vam priporoča in zagotavlja hitre in cenene spedičijske in transportne usluge. — Prevzema vse spedičirske posle v zvezi z mednarodnimi velesejmi!

Tovarna železniških vozil

Zgrajena 1863. leta

Boris Kidrič

MARIBOR

Izdeluje, obnavlja in popravlja raznovrstna železniška vozila

Izšel je beležni koledar Dijaške matice

primeren za vse poslovne ljudi. Kupi ga, pomagati ti bo pri tvojem delu, ti pa Dijaški matici

VOČE ZAGREB

Izvaža:

Sve vrste voća, svežeg i suvog sočiva i njihovih proizvoda, naročito sveže pečurke, suve dalmatinske maraske, maraskin sok, suve šljive, mekinju, badem, orahe, lešnike, med, rakiju (šljivovicu), šumske plodove, mekinje i drugu krmu

Uvaža:

južno voće, kolonijalne i druge poljoprivredne proizvode

„Sljeme“

MEAT INDUSTRY

SESVETE — YUGOSLAVIA

IMPORT - EXPORT DEPARTMENT

ZAGREB — ILICA 29/1

Telephone: 23-738, 33-132

Telegram: SLJEME ZAGREB

Telex: 02-149

ZAGREB POB: 276

IZVOZI: zaklanu telad u koži i teleće meso, govedje meso, svinjsko meso, sve vrste kobasica i drugih proizvoda, sve vrste suhog mesa, slanin i prsut, sve vrste mesnih konzervi, naročito konzerve šunke, hrenovke, šultera, gulaš, lunch-eon meat, chopped pork itd.

UVOZI: sav materijal za vlastite potrebe.

ZA PRIZNANJE PRAVIC SLOVENSKEGA ŠOLAMA

Prejšnji teden so predstavniki odbora za slovensko šolo v Trstu, v katerem so zastopane vse politične skupine, posredovali pri ravnatelju za javno šolstvo na vladnem komisariatu v Trstu prof. Udini glede nekaterih vprašanj, ki zadevajo slovensko šolstvo. Odbor za slovensko šolo je proti temu, da bi novo poslopje za slovenski licej zgradili izven mestnega središča, kakor menda to nameravajo, in s tem iztisnili slovensko šolo iz mesta v okolico. Profesor Udina je obljubil, da se bo pri pristojnih organih zanimal za to vprašanje.

NOVO AKADEMSKO LETO. Preteklo nedeljo so na tržaški univerzi začeli novo akademsko leto. Novi rektor vseučilišča dr. Agostino Origone je v svojem govoru omenil, da je letos vpisanih 2873 študentov, in sicer največ na gospodarski fakulteti (782), nato na pravni (611), itd.

ODLIKOVANJE TRŽAŠKIH PROFESORJEV. Ob začetku novega akademskega leta na tržaški univerzi 22. novembra bo rektor, prof. Origone izročil dr. Rolettu in dr. Colettu zlate medalje, ki jih je minister za šolstvo določil za kulturne delavce. Prof. Roletto je izdal več knjig o tržaškem pristaniku, nadalje knjige o jugoslovanskem, avstrijskem in sovjetskem gospodarstvu.

PRAZNIK DREVES. Dne 21. novembra so po vsej Italiji proslavili »Praznik dreves«. Minister za kmetijstvo Ferrari Aggradi je ob tej priliki izjavil, da bo vlada v bližnji bodočnosti uredila na državnih zemljiščih vzorne drevesne nasade. V Trstu so dijaki iz raznih šol vsadili na Lovcu 1000 mladih črnih borov.

NOVI TELEFONSKI IMENIK. Družba TELVE, ki upravlja telefonsko mrežo v Trstu, je poverila Italijanskemu združenju slepcev (U.I.C.) nalogo, da raznesejo telefonske imenike za leto 1959 vsem naročnikom na Tržaškem ozemlju. Naročniki bodo torej prejeli imenik na dom in bodo izročili starega poverjeniku. Družba TELVE bo vsakega naročnika obremenila za 100 lir, ki jih bo vplačal skupaj s telefonsko naročnino.

JUGOSLOVANSKI TURISTI V TRSTU IN BENETKAH. Za Dan republike je napovedanih iz Jugoslavije, kakor smo že zadnjič poročali, mnogo izletov. Že v terek so prispeli v Trst trije avtobusi iz Ljubljane, z vlakom pa je prišlo okoli 80 potnikov, v sredo so prišli novi izletniki. V Trstu so ostali dva dni. Na Dan republike prispe iz Slovenije v Trst okoli 400-450 ljudi. Ti si bodo ogledali tudi Benetke.

NA LOVCU PRI TRSTU so preteklo nedeljo izročili njegovemu namenu novozgrajeni Dom upokojeencev. Dom bo lahko sprejel 238 upokojeencev, katerim bo na razpolago 66 enoposteljnih in 86 dvoposteljnih sob. Prve bodo sprejeli v dom že 1. decembra. Dom je stal 534 milijonov lir. Okrog zgradbe je lep park. Upokojeenci bodo prispevali za vzdrževanje okrog polovico mesečne pokojnine.

AMERIŠKI »LJUDSKI KAPITALIZEM«

Neka velika ameriška ustanova za oglaševanje je prva pričela uporabljati oznabo »ljudski kapitalizem« za sistem ameriškega financiranja velikih podjetij, ki se je pričel razvijati v 20. stoletju. To je sistem velikih delniških družb. Nakup delnic naj bi bil dostopen tudi širšim ljudskim slojem, vsem ljudstvu. Vsekar se šteje, da ameriški delničarjev nenehoma množi. Pred 10 leti so bile delnice 100 največjih ameriških družb v rokah 6.700.000 ljudi; a lansko leto so bile delnice 100 največjih ameriških družb v rokah že 10.800.000 ljudi. Da prehaja kapital v roke večjega števila ljudi dokazuje tudi okoliščina, da ima 70 milijonov Američanov tekoči račun v bankah. Na eni strani se je bogastvo velikih delniških družb silno dvignilo, z druge strani pa je število poslovnih obratov in v zadnjih desetih letih naraslo, in sicer od 4 milijonov na 4,4 milijona. Vsako leto ustanovijo približno 1000 novih podjetij. Seveda tudi zato, da bi nadomestili tista, ki jih je bilo treba zapreti.

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na italijanskem kmetijskem trgu s kmetijskimi pridelki se trgovanje z mehko pšenico razvija normalno. Na nekaterih trgih so cene nekoliko popustile zaradi velike ponudbe. Cene koruze se držijo krepko ker prevladuje povpraševanje. Trg z rižem ni bil aktiven. Tudi vino ni šlo od roka. V Milanu so bile cene vina novega pridelka za 100 lir nižje od starega. Cene olja se dvigajo zaradi manjše razpoložljivosti zalog in zaradi predvidevanja, da bo letošnji pridelek pičel. Tudi cene semenskega olja se dvigajo. Cene klavnine živine padajo, ker se povpraševanje ni povečalo, kakor so predvidevali; vendar so cene na drobno ostale neizpremenjene. Na trgu s prašiči se je položaj izboljšal cene se dvigajo. Seno se je pocenilo, ker se je povpraševanje zmanjšalo. Cene moka za krmo in pogace narastajo. Na ostalih tržnih področjih se razmere niso izpremenile.

KAVA

TRST. Cene ocarinjene kave, pripravljene na tržaškem trgu za kg netto f.c.o. Trst: Kenya dark bean 1700 lir; AP2 25-30% 1200; AP2 20-25% 1260; AP2 15-20% 1270; Kenya tipa »B« 1530; Sumatra Robusta 20-25% 1260; Madagascara Kouillou Superieur 1280; Congo Robusta 4 1290; Congo Robusta 2 1310; Congo Robusta 3B 1325; Congo Robusta 2B 1345-1350; Congo Robusta large bean 1360; Giava Robusta Wib 1450; Indonesia Liberica Plantation 1350; Victoria NY7 good to large bean 1250; Victoria NY6 good to large bean 1280; Victoria NY5 screen 18-19 1310; Pernambuco Caracollo 1340; Pernambuco old crop screen 17-19 1410; Jamaica Triage A 1390; Ecuador extra Superior 1410; San Salvador Florida large bean 1540; Haiti XX 1410; Columbia Medellin Excelsor 1560; Columbia Medellin Plantation Maragogyne 1700; Mexico Maragogyne 1730.

KAKAO

TRST. Razmere na mednarodnem trgu s kakaom so zadnje čase zelo nestalne. Tržaški prekupevalci so prejeli naslednje ponudbe: Sarawak special črni London quality 176 šil za cwt. cif. Trst proti vkrcanju v novembur-decembru; Sarawak beli 295 proti vkrcanju v januarju; Tellicherry 180 šil. proti vkrcanju v januarju; Tellicherry »extra bold« 185 šilingov.

POPÉR

TRST. Na mednarodnem trgu je precejšnje povpraševanje po popru. Tržaški prekupevalci so prejeli naslednje ponudbe: Sarawak special črni London quality 176 šil za cwt. cif. Trst proti vkrcanju v novembur-decembru; Sarawak beli 295 proti vkrcanju v januarju; Tellicherry 180 šil. proti vkrcanju v januarju; Tellicherry »extra bold« 185 šilingov.

ZITARICE

MILAN. Mehka pšenica fina 6600 do 6700, srednje vrste 6150-6250, navadna 5950-6050; trda pšenica srednje vrste 8400-9000; koruza fina 4950-5050, srednje vrste 4100-4200, navadna 3950-4050; inozemska koruza 4400-4450; rž 5600 do 5700; inozemska rž 4400-4500; ječmen 5200-5400; inozemski ječmen 4900-4900; oves 4100-4700; inozemski oves 4350 do 4450; proso 4800-5000; inozemska proso 4300-4400; pšenična moka tipa »00« 8200 do 8300, tipa »0« 7600-7700, tipa »1« 7200 do 7300, tipa »2« 6800-6900; moka za testenine tipa »0« 8600-9100; pšenični zdrob 11.200-11.300, tipa »1« 10.800 do 11.000; pšenični otrobi 4200-4300; koruza moka extra 7000-7100, fina 5700-5800, srednje vrste 5100-5200, navadna 4600 do 4800 lir.

VERCELLI. Neolusčeni riž: Pierrot 5500-5800; Ballione 5800-6000; Roncarolo 5800-6000; Allorio 5700-6000; Ardizzone 5900-6100; G. Rossi 6200-6500; Maratelli 6300-6500; Rizzotto 6300-6600; Razza 77 6200-6500; R. B. 6700-7100; Sessia 6700-7000; Arborio 7300-7700.

Oluščeni riž: navaden 10.100-10.400; Pierrot 10.400-10.600; Ballione 10.500 do 10.800; Ardizzone 10.600-11.000; Maratelli 12-12.300; Rizzotto 11.900-12.300; Razza 77 12.400-12.700; R. B. 12.600-12.900; Arborio 14.300-14.600 lir.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave krajevne vrste 300-350.000 lir par; breje krave 370-400.000 par; krave s teletom 390-550.000 par; voli 510-510.000 par; junice in junci 2-3 leta stari, 5 stotov težki 330-370.000 par; breje krave prve vrste 160-180.000 lir glava; telice 2 stota težke 75-80.000; molzne krave 120 do 210.000 lir.

Klavna živina: voli 6 stotov težki 260 do 320 lir kg; krave 6 stotov težki 250-300; junci 5 stotov težki 305-355; telcički 450-500 lir.

VALUTE V MILANU

	26-11-58	12-11-58
Dinar (100)	70.—	70.—
Funt šter.	5950.—	5975.—
Napoleon	4575.—	4550.—
Dolar	623,90	624,60
Franc. fr.	134,35	148,10
Svicarski fr.	145,62	145,47
Funt šter. pap.	1745.—	1743.—
Avstrijski šil.	23,96	23,90
Zlato (gram)	711.—	710.—

BANKOVCI V CURIHU

	26. novembra 1958
ZDA (1 dol.)	4,20
Anglija (1 funt šter.)	11,92
Francija (100 fr.)	92,4
Italija (100 lir)	68,00
Avstrija (100 šil.)	16,45
CSR (100 kron)	13,00
Nemčija (100 DM)	102,30
Belgija (100 fr.)	8,58
Svedska (100 kron)	81,50
Nizozemska (100 fl.)	113,20
Spanija (100 pezeta)	73,25
Argentina (100 pezov)	5,90
Egipt (1 funt šter.)	7,25
Jugoslavija (100 din)	54,00

Prašički za rejo 400-450; suhi prašički 350-400; prašički za rejo 100-150 kg 310-320, nad 150 kg 325-335. Vprežni konji 180-200 lir kg ali 100-130.000 lir glava; konji za zakol 200-220 lir kg, II. 140-170; žrebata za zakol 280-300; vprežni mežgi 150-160 lir kg ali 60-80.000 glava; mežgi za zakol 220-240; vprežni osli 70 do 85.000 ali 60-70.000 glava; osli za zakol 120-150 lir kg; ovce 210-250; jag-njeta 450-460.

KRMA

MILAN. Seno majske košnje 2900-3100 lir stot; otava 2800-2900; detelja 2800-2900; stlačena slama 1000-1100; pogace iz zemeljskih lešnikov 5300-5400; koruzne pogace 4000-4250; lanene pogace 6100-6200; moka iz zemeljskih lešnikov 4950-5000; kokosova moka 4200 do 4300; koruzna moka 3800-3900; lanena moka 5300-5400 lir.

PERUTNINA

MILAN. Živi piščanci extra 650, I. 590-620, II. 520-560; zaklani piščanci 750 do 800; madžarski zmznjeni piščanci 450-600; žive kokoši 500-580; žive inozemske kokoši 450-480; zaklane kokoši 720-800; inozemske kokoši 450-480; žive inozemske kokoši 500-600; živi kopuni 750-800, zaklani 900; žive pegatke 750, zaklane 850-900; živi golobi 750; zaklani 850-950; žive pure 600-640, zaklane 750-850; inozemske zmznjene pure 450 do 600; živi purani 500-530, zaklani purani 620-700; inozemski zmznjeni purani 450-600; žive race 420-450, zaklane 460-550; žive gosci 350-380, zaklane 400 do 450; živi zajci 370, zaklani s kožo 450-500, zaklani brez kože 500-570; danski zajci zmznjeni 520 lir.

Prvovrstna sveža jajca 46-48, navadna 44-45; konservirana jajca 25-28; inozemska sveža jajca 22-33; inozemska konservirana 18-27 lir.

MLEČNI IZDELKI

MILAN. Maslo iz smetanice krajevne proizvodnje 820 lir kg, iz drugih krajev Lombardije 780; fino čajno maslo 900; sir grana proizv. 1956 800-840, proizvodnje 1957 720-750; grana svež 520-530; grana 30-60 dni star 530-550; shrinž 1 mesec star 500-540, 3 meseca star 520-530; emmenthal svež 470-500, 3 meseca star 510-550; provolone 1 mesec star 530-550, nad 3 meseca star 580-600; gorgonzola svež 325-340, postan 480 do 500; italico svež 410-430; italico postan 470-480; taleggio in quartiolo svež 370 do 380, id. postan 470-480; crescenza svež 340-370, postan 430-450 lir.

ZELENJAVNA IN SADIJE

MILAN. Suh česen 150-180; ohrovt 40-50; čebula 28-38; cvetača 35-45; koromač 30-35; zelena 25-40; cikorija s koreninami 25-30; krompir Bintje 37-39; endivija 70-100; paradižniki 60-100; peteršilj 70-80; špinaca 40-50; buče 30-40; ananas 650-700; kaki 28-40; jabolka Delicious 80-100; hruske Kaiser 90-100, II. 70-75; pomaranče navadne 50-80; mandarin navadni 70-80; limone I. 90 do 120, II. 60-80; kostanj navaden 30-60; kostanj marroni 85-140; zemeljski lešniki praženi 250-270; dateljni 200 do 220; smokve 85-90; suhe bosanske slive

MEDNARODNA TRŽIŠČA

	29.10	12.11	26.11
CHICAGO			
Pšenica (stot. dol. za bušel)	193 1/2	195 5/8	194 3/8
Koruza (stot. dol. za bušel)	110 1/4	113 1/8	113 3/4
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	30.—	30.—	29.—
Cin (stot. dol. za funt)	97.50	99.37	99.50
Svinec (stot. dol. za funt)	12.80	12.80	12.60
Cink (stot. dol. za funt)	11.—	11.50	11.50
Aluminij (stot. dol. za funt)	26.80	26.80	26.80
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	36.20	36.30	36.10
Zivo srebro (dol. za steklenico)	235.—	230.—	226.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	44.25	44.—	39.25
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. tono)	247 1/2	248 1/2	223 1/2
Cin (funt šter. za d. tono)	781.—	760.—	769.—
Cink (funt šter. za d. tono)	73 1/4	76 1/4	75 3/8
Svinec (funt šter. za d. tono)	75 1/4	76.—	73 3/4
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	460.40	443.90	436.90

Cene barvarstih kovin so bile pretekli teden na mednarodnih trgih splošno čisto vrednost. To velja glede bakra in cina pa tudi glede svinca in cinka. Cene žitaricam so ostale v glavnem neizpremenjene. To velja tudi glede kavčuka.

ZITARICE

V Chicagu je cena pšenice v tednu do 21. novembra nazadovala od 196 1/4 na 195 5/8 stotinke dolarja za bušel, proti izročitvi v decembru. Cena koruze je ostala neizpremenjena pri 119 3/8 za bušel, proti takojšnji izročitvi. Da omenimo, da je ameriška vlada sklenila olajšati uvoz cinka in svinca v zameno za izvoz ameriškega žita.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Sladkor je v New Yorku 21. nov. notiral 3,43 stotinke dolarja za funt, tedni prej pa 3,39. Ameriška vlada je odpravila vse omejitve glede prodaje sladkorja; povišala je kontingent za uvoz sladkorja s Kube za 50.000 ton. Kava je v New Yorku v pogodbi M nazadovala od 46,30 na 46,91 stotinke dolarja za funt. Cena kakavu je ostala v bistvu neizpremenjena, in sicer je kakao notiral 21. novembra 40,69, tedni prej 40,87 stotinke dolarja za funt. Na splošno je bil trg neuravnotežen.

VLAKNA

V New Yorku je cena bombaža v tednu do 21. novembra nazadovala od 36,30 na 36,15 stotinke dolarja za funt. Oktobra meseca so v ZDA potrošili okoli 34.000 bal prejšnjega meseca 32.400 bal in oktobra lanskega leta 32.800 bal. V prvih treh mesecih letošnje sezone se je poraba dvignila na 3.137.000, medtem ko je v istem razdobju lanskega leta znašala 2.145.000 bal. Na zaloge je kvotacija volne v New Yorku ostala neizpremenjena pri 100,5 stotinke dolarja za funt, vendar je sedanja cena čvrsta. Na dražbah v Avstraliji, v No-

(50/60) 380-390; slive Kalifornija (50/60) 500-610 lir.

OLJE

FIRENZE. Oljivo olje extra do 1% kisline 590-610; do 1,50% kislin 580-590; do 2,50% kislin 560-580; do 4% kislin 530 do 560; dvakrat rafinirano tipa »A« 505-510; tipa »B« 470-475; prvovrstno semensko olje 365-370; olje iz zemeljskih lešnikov 375-380 lir.

VINO

CAISALE MONFERRATO (Piemont). Črno namizno vino 9-10 stop. (letošnji pridelek) 7650-8000 lir hl, 10-11 stop. (lanskega pridelka) 8000-9000; belo vino 10-11 stop. 9750-10.000; Barbera 12-13 stop. 10.650-11.850; Barbera extra 13-14 stop. 12-13.000; Freisa sladko 9800 do 10.650; beli moški extra 11.000-15.500; Malvasia črna 9800-11.000; Dolcetto 9450-10.650.

VERONA. Črno Bardolino 10,5-11 stopinji 600-650 lir stop/stot; Valpolicella črna 10,5-11,5 stop. 650-680; Soave belo 9 stop. 550, 10-11 stop. 600-650 lir.

KONSERVIRANA ZIVILA

MILAN. Dvakrat koncentrirana paradižnikova mezza v škatlah 5 in 10 kg 115-120 lir kg, v škatlah 1/2 kg 135 do 140; trikrat koncentrirana paradižnikova mezza v škatlah 5 in 10 kg 130 do 135, v škatlah 1/2 kg 150-155, v tubah 200 g 50-55 lir tuba. Olupljeni paradižniki v škatlah 1200 g 110-120 lir škatal, v škatlah 1/2 kg 60-65 lir škatal; grah v škatlah 1/2 kg 180-200; fižol v škatlah 1/2 kg 200-220; gob v kisu 1650 do 1700 lir kg; čebulice v kisu 200-245; tunina v olju 700-800; skuše v olju 430 do 480; sardine v olju v škatlah 200 g iz Maroka 70-80 lir škatal, iz Portugalske 85-90 lir škatal; polenovka 550-580; marmelada izbranih vrst v škatlah 5 in 10 kg 220-240; v škatlah 1/2 kg 240 do 280; marmelada iz jabolk in sliv v sodih 170-180 lir kg, v škatlah 5 kg 180-190 lir.

KOZE

MILAN. Sveže kože z repom: krave do 30 kg 225-235 lir kg, nad 30 kg 210 do 220; junci do 30 kg 275-285, 30-40 kg 225-235; voli 40-50 kg 180-190; teleta brez glave in parkljev 3-6 kg 880-930, 6-8 kg 690-710; žrebata 360-390; konji 200-230; mežgi 140-150; osli 100-110; jag-njeta z belim krznom 750-780; iz trgovinarstva krznom 550-580; ovni 530-550; kozlički 26-31 kg 1850-1950, nad 31 kg 1900-1920; koze 780-800 lir kg.

Suhe kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 310-330; Buenos Aires americanos 385-400; 10-11 kg 350-360; suhe kože Capetown 370-380; oslejo 300 do 310; Addis Abeba do 8 funtov 371 do 380; kože iz angleške Somalije 8-12 funtov 500-520 lir.

NIKLA BO DOVOLJ

Predsednik velike kanadske družbe International Nickel Company of Canada je v Londonu izjavil, da bo leto 1959 kljub ameriškemu gospodarskemu zastoju ugodno za razvoj industrije; ugoden bo tudi položaj za porabo niklja. Že od januarja letošnjega leta je na razpolago mnogo niklja. Po njegovem mnenju bo potrošnja legur z nikljem tudi v Ameriki narastala.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Kmečka zveza na braniku naših kmetov

Na sestanku odbora Kmečke zveze, ki je bil v nedeljo, 9. novembra in kateremu je predsedoval predsednik Jože Škrli, je tajnik podal poročilo o poslovnih dobi od zadnjega sestanka odbora. K poročilu so člani izrekli razne pripombe ter ga v celoti ugodno sprejeli. Iz tega poročila je bilo očitno, da sta Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov skupno nastopala v korist naših kmetov na raznih področjih, ki ga zadevajo. Tako je Kmečka zveza skupno z Zvezo malih posestnikov vložila v času od zadnjega odborovega sestanka do danes večje število prošelj za kmečko pokojnino, nadalje je zveza poslala več volj na vladni generalni komisariat, na prefekturo ter na Zbornico za trgovino, industrijo in kmetijstvo z zahtevo, da bi oblasti v vse komisije, ki se ukvarjajo s kmetijskimi vprašanji, imenovali tudi predstavnike Kmečke zveze. Ti živijo v stalnem stiku z našimi kmeti, zato bodo lahko tudi uspešneje branili koristi kmetijstva na Tržaškem. Kmečka zveza je poleg tega organizirala vrsto sestankov po vaseh, da bi naše kmete seznanila z določbami zakona o kmečkih pokojninah in drugih vprašanjih našega kmetijstva. Pri tem svojem delu je Kmečka zveza bila deležna priznanja pristojnih oblasti, s katerimi je sodelovala, in to zaradi svoje resnosti, ki je bila vedno osnovno vodilo njenega poslovanja. Poleg raznih pobud je Kmečka zveza letos prvič organizirala tekmovanje koscev. Svojem članom je pomagala pri najrazličnejših opravkih in zavedah ter je vselej branila koristi naših kmetov.

Kmet in vrtnar konec novembra

Na njivi: Preorjemo vse parcele. Tako bomo najbolje pripravili zemljo za pomladanske setve. Za pluzno glavo pritrdimo rahlijač, ki naj sega globlje kot pluzni lemez. S tem rahlijačom globlje plasti zemlje in trgamo plazino. Po nekaj letih takega rahljanja spravimo spodnje plasti na površje in tako poglabljamo ornico. Preorane površine moramo dobro pognojiti z dozorlim hlevskim gnojem in s težko topnimi umetnimi gnojili. Ob posejanih parcelah uredimo odtokne jarko, da odvečna padavinska voda ne bo zastajala na posevku in ga dušila.

V vinogradu: Nadaljujemo z globoko kopijo in gnojenjem trt. Ne pozabimo, da rabijo trte največ kalija; zato skrbimo, da bo te prvine dovolj v zemlji. Z rezjo bi moge rajši počakati in prenesti to opravilo na pozno zimo. S tem nekoliko kasnejšim začetek rasti in se izognemo posledicam poznih pomladanskih mrazov.

V sadovnjaku: Okopavamo zemljo okrog dreves in trosimo umetna gnojila. Vsa drevesa moramo dobro pripraviti za zimsko škropljenje. Najbolje pripravimo drevo, če ga pravilno obrežemo in mu odstranimo vse nepotrebne veje. Te veje sežgemo, ker so na njih lahko razni troši, ki bi lahko spomladaj povzročili nove okužbe. Še vedno je čas ugoden za saditev mladih sadnih dreves.

Mleko vse leto

UREJENA ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA ZA USPEŠNO GOSPODARSTVO

Na podlagi opazovanja razvoja živorjejske proizvodnje lahko ugotovimo, da imamo poleti preveč mleka, v zimskih mesecih pa premalo. To stanje ustvarja v živinoreji gospodarske motnje; zato si mora vsak kmet prizadevati, da proizvodnjo mleka tako uredi, da bo potekala enakomerno vse leto. Seveda je pri malem številu glav težko rešiti to vprašanje ugodno.

KAJ NAJ STORIMO?

Rešitev tega tako važnega vprašanja je v načrtnem pripušcanju krav in v načrtnem razporejanju telitev med letom. Vedeti moramo, da krave dosežejo najvišjo proizvodnjo v drugem mesecu po telitvi. Po drugem mesecu začne proizvodnost krav padati. Če označimo proizvodnjo mleka v šestem mesecu s 100, bomo ugotovili, da v drugem mesecu po telitvi znaša proizvodnja mleka 132.

Proizvodnost mlečnih krav je odvisna tudi od kakovosti in količine krme. Razumljivo je, da so v pašni sezoni pri nas proizvodni pogoji mnogo boljši kot v dobi zimskega krmljenja.

Najlažje bi rešili vprašanje proizvodnje mleka, če bi večino telitev planirali za jesenske mesece. Če bi telitve razporedili tako, da bi se večina krav otešla oktobra ali novembra, bi dosegli, da bi imeli v zimski dobi večino krav, ki bi bile v najboljši dobi laktacije.

S pravočasnim izločanjem telet in ob pravilnem krmljenju bi dosegli v zimski dobi višje količine mleka. Proizvodnja mleka bi postopoma padala do julija - avgusta. Ker bi postopoma naravnost padanje proizvodnje sovpadalo z začetkom pašne sezone, bi izboljšali kmetijski pogoji, ki bi nastopili s pašo, nedvomno vplivali na proizvodno sposobnost krav in mlečnost bi se nekoliko povišala. Na povišanje mlečnosti bi vplivale tudi krave, ki so se otekle v zimskih in zgodnjih spomladanskih mesecih.

KOVINE

Med kovinami naj omenimo, da so cene barvarstih kovin čvrste. Elektrolični baker je v New Yorku nazadovoval od 29,45 na 29,70 stotinke dolarja za funt. Se močnejši skok so zabeležili pri cinu, in sicer od 97 na 97,50 stotinke dolarja za funt. Svinec je v New Yorku ostal neizpremenjen pri 13 stotinkah dolarja za funt, cink pa pri 11 stotinkah. Aluminij je napredoval v tednu do 21. nov. od 24,70 na 26,80 stotinke dolarja za funt. Antimon Laredo neizpremenjen pri 29 stotinkah dolarja za funt, lito železo neizpremenjeno pri 67 dolarjih za ton, Buffalo 56,50, medtem ko je staro železo nazadovalo od 47,3 na 47,15 dolarja za tono. Zivo srebro je napredovalo od 229-232 na 230-233 dolarjev za steklenico.

Cene barvarstih kovin v Zah. Nemčiji 21. nov. v markah za 100 kg: cin, Duisburg 926-934; svinec, osnova New York 120,06, osnova London 87,55-87,70; cink, osnova St. Louis 106,20, osnova London 88,12-88,42; elektrolični baker za prevodnike 285,50-288,50; svinec v kablilih 904-95; aluminij za prevodnike 232-235, medenina 213-220.

ko mlečne krave potrebujejo tudi v zimskih mesecih dovolj zelene sočne krme. Na njihah je skoraj nemogoče dobiti zeleno krmo. Če bi to hoteli doseči, bi morali nujno poseči po krmnih rastlinah, ki jih dajemo naši kmetije ne sadijo. Tako rastlina bi bila n. pr. krmni ohrovt, ki nam tudi v zimski dobi daje sočno in okusno beljakovinsko krmo. Poleg tega bi morali pomisliti tudi na krmljenje goveda s silažo. V vseh naprednih živ

Živila od pridelovalca do potrošnika

Na tržaški veletržnici pravzaprav nič novega

Pred dnevi sem zopet obiskal veletržnico z zelenjavo in sadjem pri Sv. Andreju. Obiskal sem jo kmalu potem, ko je bila pokrita in še pred tem ko je bila na prostem in bolj pristopna, ko je bilo tam zjutraj več konj kot tovornih avtomobilov, medtem ko so na današnji veletržnici konji že prave bice vrane. Spodbudo za moj zadnji obisk mi je dala dejstva, da je bilo pred kratkim potrošnikom odmerjenega nekoliko več časa za nakup v veletržnici. Medtem ko je bil prej vsakomur dovoljen vstop šele ob enajsti uri zjutraj, je vlada z odlokom, ki velja za državo, odredila, da je vstop v veletržnico svoboden od desete do dvajsete ure zjutraj in od četrte do pete ure popoldne.

Radoveden sem bil, kako je razlika v urniku vplivala na obisk veletržnice s strani javnosti. Povedati moram, da sem bil prav zares razočaran. Medtem ko je zadnjič, ko je bil vstop dovoljen vsem šele ob enajsti uri zjutraj, čakala pred vhodom še precejšnja greda odjemalcev, ni čakal sedaj ob deseti niti eden in potem so začeli polagoma prihajati. Na moje vprašanje, če je kaj bolj živo popoldne od štirih do petih, sem dobil od prijatelja, ki je tam službeno, odgovor: »Se lepše!«

Kako se lepše? »Je vse lepo mirno, ker sploh nihče ne pride.« O kaki trgovini od proizvajalca do potrošnika ni niti govora; saj je bil prostor, ki je doleden za vrtnarje in kmete, že pred deveto uro popolnoma čist in prazen, z eno samo izjemo. Neka ženska je namreč ponujala peteršilj in podobno zelenjavo za začimbo; sadje in zelenjavo pa lahko kupiš samo pri tržaških trgovcih na debelo, ki imajo tam svoje podružnice. Na prodaj so samo celi koši in košarice po 10, 15, 20 in tudi več kg in izjemoma po 5 ali 6 kg. Jaz sem kupil en tak košek od šest kg zelo lepih in okusnih jabolok po 50 lir kg. Dve gospodinjici sta kupili skupno večji košek in vzeli vsaka polovico jabolčkov. Nerodno je odnašanje teh precejšnjih količin kulinjske blaga, ako nisi navajen, da nosiš tovar na glavi, kakor to delajo nekatere ženske. Da prihaja tako malo zasebnih odjemalcev na tržnico, je med drugim krivo dejstvo, da je izključena prodaja na drobno. Toda kriva je tudi velika oddaljenost tega od mestnega središča. Vsekakor pa je ta nova odredba še premalo znana javnosti.

Dnevnik velikih mest v Italiji piše, da je omejeni svobodni dostop na veletržnice samo prvi korak v tej zadevi, ki da bo znatno vplivala na znižanje cen sadja in zelenjave. Vendar pa ni verjetno, da bi vlada imela namen vzpostaviti nekdanji položaj, ko je bila — pred prvo svetovno vojno — trgovina z zelenjavo in sadjem, kakor sploh vsa trgovina popolnoma svobodna. Tedaj so kmetje in vrtnarji brez vsake formalnosti smeli prodajati svoje proizvode na vseh mestnih trgih in sploh povsod, na debelo in na drobno, kakor so sami hoteli. Na dunajskem ogromnem »Naschmarkt« (kakor imenujejo dunajsko osrednjo tržnico), n. pr., je ta svoboda veljala skoraj do druge svetovne vojne; le nekaj let pred tem se je začelo omejevanje, tako da so potem trgovci na debelo smeli prodajati samo kramarjem, ki si so v lastno korist zahtevali to omejitev.

Nehote se tu vsiljuje vprašanje: Kako to, da ni poprej nihče mislil na to, da bi proizvajalcem preprečeval prodajati kjerkoli in komurkoli in da bi potrošnike prisilili, da kupujejo samo pri trgovcih na drobno? Kakor navadno je tudi v tem vprašanju skrit odgovor, ki ga dobiš, ako vprašanje dobro premišliš. Zakaj? Zato, ker poprej ni bilo to potrebno, ker ni bilo trgovcev več, kot je bilo potrebno; svetovna gospodarska kriza pa je vrgla milijone delavcev na ulice in prignala druge milijone kmetov v mesta, ter je množilo teh sprememb in trgovcev, čim več pa teh trgovcev, tem manj blaga bo vsak izmed njih prodal in tem dražje mora prodajati, da se lahko preživlja. To seveda mora plačati potrošnik. Vsega tega je kriva gospodarska kriza in nje izvirajoča brezposelnost. Dokler ne bo ta premagana, bodo zaman vsa prizadevanja za zaščito potrošnikov. To, kar so v tej zadevi ukrenili v Tr-

V čem je bil uspeh „Sodobne elektronike“

(Od našega stalnega dopisnika)

Ljubljana, v novembru Peti mednarodni sejem »Sodobne elektronike« je pokazal v vsakem pogledu velik napredek od prejšnjih sejmov tako po številu razstavljavcev kakor tudi po številu obiskovalcev. Vsebinsko je bil sejem zlasti zadovoljiv glede na spopolnitev in razširitev; poseben poudarek je veljal sodobni elektroniki, ki naj bi se vedno bolj uvajala v industrijsko proizvodnjo. Razstavljene predmeti so bili na tem sejmu mnogovrstnejši, zanimivejši in privlačnejši ne samo za strokovnjake, temveč tudi za obiskujočo občinstvo. Na splošno so razstavljajoča podjetja pokazala razne novosti in so svoje izdelke tudi praktično demonstrirala. Uprava sejma je tudi nagradila 10 domačih podjetij in 10 najboljših referatov s konference o elektroniki, telekomunikacijah in avtomatizaciji.

Lanski sejem je obiskalo 78.867 domačin in tujih obiskovalcev letos pa kar 94.856. Posebno mnogo jih je bilo letos iz drugih republik Jugoslavije. Tudi gospodarski uspeh je bil letos znatno boljši kakor lani. Tako je bilo lani za 1 milijardo 4 milijone gospodarskih zaključkov, letos pa se je uspeh dvignil na 2 milijardi in 53 milijonov. Seveda ni bil uspeh še veliko večji, če bi bilo na razpolago več deviz za nakup tujih izdelkov.

H koncu naj še omenimo, da je bila med letošnjim sejemom III. jugoslovanska konferenca o elektroniki, telekomunikacijah in avtomatizaciji. Na tej konferenci je bilo podanih 10 referatov (predavanj); prisostvovalo jim je 200 strokovnjakov z raznih področij. Predavalo je tudi mnogo tujih izvedencev, ki uživajo mednarodno sloves in so s svojim nastopom pripomogli k dvigu ugleda te prireditve »Gospodarskega razstavišča«.

—om—

stu je, kakor se izraža ljudstvo, kot pet krav za en groš.

Nekoliko bolj temeljito se je zavzel za to zadevo turinški prefekt. V Turinu smejo trgovci na debelo prodajati tudi manjše količine. Ravnateljstvo veletržnice razbeša na desni strani vhoda tablo s cenami, po katerih so istega dne trgovci na debelo prodajali proizvode trgovcem na drobno, da se znajo potrošniki ravnati pri svojih nakupih. V smislu odločbe prefekta smejo potrošniki v Turinu tudi v ribarnici kupovati na trgu na debelo od osme do devete ure zjutraj. Na veletržnico prihaja vedno več potrošnikov; to vpliva ugodno na znižanje cen tudi v navadni trgovini izven tržnice. Vsi dosedanja ukrepi pri nas in v Turinu imajo namen, da v trgovini s sadjem in zelenjavo izključijo trgovce na drobno, v Turinu pa hočejo iti še dalje in nameravajo izključiti tudi veletrgovce in spraviti potrošnike v neposreden dotik s proizvajalci. Vprašanje je seveda, v kakšni meri je v današnjem gospodarstvu, v katerem so vse panoge med seboj komplicirano izprepletene, možno izvesti podobne preobrazbe.

To kar je prav za ene, ni vedno koristno tudi drugim in tako je tudi v tej zadevi. Odredbe turinskega prefekta so namreč zelo razburile tamkajšnje male trgovce in branjeve, ki na svojih sestankih zelo ostro napadajo to novo gospodarsko politiko. Uporizorili so tudi neko vrsto stavke. Na nekem sestanku je neki trgovec izjavil, da nima nič proti temu, da bi njegovo trgovino podpržavili in njemu kot upravitelju plačali po 30.000 lir na mesec, trinajsti mesec in vsakoletni dopust. Pri nas v Trstu se še nihče ne raz-

burja, kar pomeni, da je svoboden vstop potrošnikov tako neznan, da ga tržaška javnost ni niti zapazila. Omenjeni trgovci, ki je predlagal podpržavljenje svoje trgovine, je nehoti in nevede pokazal na rak-rano današnjega gospodarskega položaja, to je gospodarsko krizo in brezposelnost. Ako bi namreč te ne bilo, ne bi se škodljivo množilo število nepotrebnih trgovcev in bi trgovina postala zopet normalna.

Drago Godina

KAJ PA DAVKI?

Hvalevredno je, da je končno vlada posegla v res življenjsko vprašanje svojih državljanov, to je vprašanje zagotovitve prehrane po znosnih cenah, ki ga v današnjih časih ni mogoče več prepustiti prosti igri ponudbe in povpraševanja. Bližnji razvoj bo kmalu pokazal, v kakšni meri bodo ti vladni ukrepi učinkovali. Poleg zadnje uredbe poslovanja na veletržnicah je vlada že poprej pooblastila prefekte, naj ukrepano po svoji uvidevnosti, da bi zajezili skakanje cen živilom. Pri vsej dobri volji pa se vlada še ni dotaknila vprašanja vseh vrst davkov, državnih, pokrajinskih in občinskih, ki poleg pretirane spekulativnosti v trgovini nosijo velik del krivde za podpržitev cen na drobno. Tudi to stran vprašanja bi morala vlada temeljito proučiti in ustrezno ukrepati. Ni dvoma namreč, da gospodarstvo — v tem primeru trgovina — lahko prenese samo določeno težo davčne obremenitve in da čež to mero ni mogoče iti, ne da bi razvoj gospodarstva trpel in z njim tudi vsak posamezni državljan.

(Pripomba uredništva)

Edinstvena farma na Rižani

Dobavljala bo več tisoč bobrovih kož

Ko se voziš iz Kopra čez Rižano proti Crncemu kalu, ne boš niti opazil, da je v dolinici, po kateri teče rečica Rižana pomembna farma, na kateri gojijo bobre. In vendar je to zelo važno pridobitno podjetje, ki bo s časom ve-

hova koža lep sijaj. Ugodno podnebje poleg tega omogoča, da prejemajo živali v vseh letnih časih do 80% sveže hrane. Takšna sveža hrana pospešuje njihov razvoj. Zato postanejo bobri, ki živijo v tej vodi mnogo večji, kakor

likega pomena ne samo za gospodarstvo v Primorju, temveč tudi za vso Slovenijo; saj bo prinašala lepe denarce. Kakor znano, dajejo bobri plemenite kože, s katerimi izdelujejo dragocene krznenne plašče.

Farma na Rižani so začeli s prav skromnimi denarnimi sredstvi. Najprej so napravili poskus z majhnim številom teh živali, da bi videli, ali se bodo v Istri udomatile. Junija 1955 so nabavili šest parov mladih bobrov, ki niso bili nič večji kakor podgane. V treh letih se je iz teh začetkov razvila že lepa farma, ki je danes edina te vrste v Jugoslaviji. Ko so si pred tremi leti švedski strokovnjaki prišli ogledat farmo, so bili prijetno presenečeni nad velikostjo živali in prvovrstno kožo, ki jo te dajejo.

Malokje bi našli tako primeren kraj za gojitve bobrov, kakor je Rižanska dolina, ki ima vse leto približno enako temperaturo. Poleg tega ustreza Rižana zahtevi, da mora biti voda za bobre bistra in torej hitro teči. Rižana ima stalno letno toploto 10-13 stopinj. Vse te okolnosti ugodno vplivajo na kakovost kože oziroma dlake. Bobri, ki jih gojijo na Rižani imajo kožo s silno tankimi dlakami, katerih debelost ne preseže 12 do 14 mikronov, tako da pride na 1 kv. milimeter kože 180 dlavic. Ovce, ki dajejo najbolj dragoceno dlako, kakor vrsta Merino, imajo dlako z debelostjo 20 mikronov. Ime je torej precej debelejša kakor dlaka bobrov. Zaradi mehke vode, v kateri živijo bobri na rižanski farmi dobi nji-

znaša povprečna velikost bobra. Kože zaklanih živali so mnogo daljše in dosežejo povprečno dolžino 80-85 cm. Pri desetem mesecu starosti je bober težak okoli 9 kg. Analiza je pokazala, da je meso bobrov enakovredno mesu mladega prašiča; poleg tega ima še lasten poseben okus. Jetra se cenijo kot posebnost in so boljša kakor na primer gosja. Kožo na repu uporabljajo kot imitacijo kačjega usnja za izdelavo ženskih čevljev, torbice in podobnih izdelkov, rdeče zobe pa za okraske v draguljarstvu.

Letos so nabavili novih 25 parov bobrov. Tako se je celotno število z oploditvijo razmnožilo na 950. Te živali se namreč naglo množijo. Zato računajo, da jih bo prihodnje leto že 2000. To bo omogočilo, da bo farma v nekaj letih lahko dobavljala 3000-4000 dragocenih kož. Ako križamo živali s srebrno dlako z belimi dobinami v treh do štirih letih živali s srebrno pekastno barvo, ki dajejo kožo, ki je redka in zato tudi najdražja.

L. Fl.

NEMCI PIJEJO VEČ PIVA. V poslovnem letu 1957-1958, ki se je zaključila 30. septembra, so v Zahodni Nemčiji proizvedli 46,4 milijona lit piva, to je 3,5 milijona (8%) več kakor v prejšnji sezoni. Tudi potrošnja piva je znatno napredovala (za 7% v primeri s prejšnjo sezono) ter je dosegla 85,2 litra na glavo.

Socialni VTRINKI

ANGLESKA DEKLETA HOČEJO NA CIPER. Organizacija za preskrbo angleške vojske na Cipru (NAAFI) se je obrnila na urade za delo na Angleškem, da bi zanjo preskrbeli 500 angleških deklet, ki bi jih namestila v raznih svojih ustanovah, kakor prodajalnicah in okrepčevalnicah za vojake. Angleško višje poveljstvo je namreč odpustilo iz teh služb okoli 1200 domačinov, ker so bili osumljeni, da so v zvezi z uporniki. Pri uradih za delo na Angleškem se je prijavilo izredno mnogo deklet, ki jih zdaj vsako sredo in soboto z letali vozijo na Ciper.

PRVA SVICARKA — OBČINSKI SVETOVALEC

V švicarski občini Riehen blizu Bazla so pri občinskih volitvah izvolili prvič žensko za občinsko svetovalko. Prvič v politični zgodovini Švice se je zgodilo, da je bila ženska izbrana za občinsko svetovalko. V Švici uvajajo šele zdaj volilno pravico tudi za ženske. Zanimivo je pri tem tudi to, da so za svetovalko glasovali predvsem moški.

SVICARJI PROTI 44-URNEMU TEDNU. Na ljudskem glasovanju, ki je bilo pred časom v Švici, se je večina izrekla proti skrajšanju delovnega tedna na 44. ur. Glasovalo je 900.000 Švicarjev, od tega je bilo 600.000 glasov proti načrtu za znižanje delovnega tedna, ki ga je predložil vodja neodvisne stranke Duttweiler.

DENARNE POSILJKE IZSELJENCEV

Denarne posiljke italijanskih izseljencev so v prvih šestih mesecih letos narastle v primeri z istim razdobjem lani na 58%. Vsota je narasla od 76,3 na 118,1 milijonov dolarjev ali od 48 na 74,3 milijarde lir. Računajo, da bo do konca leta ta vsota prekorajila 150 milijard lir. Za turizmom, je ta denar najvažnejša postavka italijanske plačilne bilance, ki je, kakor znano pasivna. Trgovinska bilanca je bila konec julija letos pasivna za 250,1 milijarde lir. Njen položaj se je sicer v primeri lanskega letom znatno izboljšal, saj je pasiva lani dosegla skoraj 360 milijard lir.

Vlada proti cestnim nesrečam

Rimski Uradni list (Gazzetta Ufficiale) z dne 28. oktobra je objavil predsedniški odlok z dne 27. oktobra 1958, št. 956, ki v 146 členih nanovo urejuje cestni promet. Odlok, ki ima moč zakona, bo uveljavljen v treh mesecih, torej 28. januarja p. l. Posebni, daljši roki so določeni za mnoge primere, v katerih gre za prilagoditve vozil in signalnil naprav novim predpisom, za obstrko z drugačno šofersko izkaznico in podobno. Zaradi obsežnosti zakona se na tem mestu ne moremo spuščati v celotno njegovo vsebino; pač pa želimo opozoriti bralce, da so njegovi predpisi hudo poosttrili kazni za cestne prekrške.

Kakor je navada v kazenskih stvareh, je tudi v tem zakonu predvidena za vsak prekršek najnižja in najvišja kazen, med katerima mora sodnik izbirati po teži kazniviga dejanja. Za večino primerov so sedaj zagrožene 4 vrste denarne kazni, namreč od 4000 do 10.000, od 5000 do 20.000, od 10.000 do 40.000 in od 10.000 do 50.000 lir. Kadar gre za posebno težak primer, kakor takrat, ko vozač nekoga povozí, pa se ne ustavi in ne nudi pomoči, je seveda zagrožena še višja denarna kazen in tudi zapor.

DENARNE KAZNI

Kdor zagreši kak prekršek pa ga ustavi uradni organ, se po novem zakonu lahko oprosti nadaljnjega kazenskega postopka, če plača globo temu uradnemu organu takoj ali pa v roku petih dni pri uradu, ki mu ga mora uradni organ označiti. Višina globe je določena v prvem od zgoraj navedenih štirih primerov na 1.000, v drugem na 2.000, v tretjem na 5.000 in v četrtem na 6.000 lir, kadar je kršitelj predpisa bil vozač; če pa gre za prekršek, ki ga je storila kaka druga oseba, n. pr. pešec, znaša globa manj, in sicer 500 v prvem, 1.000 v drugem, 2.000 v tretjem in 3.000 lir v četrtem primeru.

V vseh drugih primerih, torej tudi takrat, ko je zagrožena za prestopak samo denarna kazen, toda višja od 50 tisoč lir, se lahko kršitelj izogne kazenskemu postopku, če plača v 60 dneh od dneva obvestila globo, ki znaša eno tretjino najvišje zagrožene denarne kazni. Tako n. pr. zagrožena denarna kazen od 25.000 do 100.000 lir, če blago na tovornikih ni bilo tako naloženo, kakor je predpisano v členu 119; v našem primeru bo kršitelj, ki mu ne prija sodni postopek, moral plačati eno tretjino najvišje zagrožene denarne kazni, torej 33.333 lir.

Teh ugodnosti pri plačilih globe pa ne more biti deležen tisti kršitelj, ki se na poziv uradnega organa ne ustavi ali ki neče pokazati prometnega dovoljenja, šoferske izkaznice in tistih listin sploh, ki jih je dolžan imeti pri vožnji s seboj; proti njemu se mora uvesti sodni postopek. Prav tako kršitelji ne uživajo teh ugodnosti, kadar je za prestopak zagrožena tudi zaporna kazen; tako n. pr. vozač, ki je vozil v opojnem stanju zaradi užitih alko-

Boj proti zaostalosti v Maroku

Napredek šolstva

ARABŠČINA JE TEŽKA

Maroko nam daje lep primer, kaj lahko doseže kolonialna dežela v prav kratkem času, če postane neodvisna, seveda pod pogojem, da prevzamejo vodstvo ljudje, ki jim je res pri srcu napredek domače dežele. Neodvisen je postal Maroko pred tremi leti, ali bolj natančno 10. novembra 1955. Takrat so našli v deželi 410.843 učencev in študentov osnovnega, srednjega in visokega šolstva; med njimi je bilo 310.819 Marokovcev. Leto pozneje se je skupno število že dvignilo na 547.068, v šolskem letu 1957-58 pa na okroglih 700 tisoč; posebno močno je naraslo število domačinov, ki so bili deležni šolskega pouka. V samih srednjih šolah je v dveh letih dosegel dvig 90%, oziroma, če upoštevamo samo tehnične srednje šole, celo 200%. Napredek v tem kratkem obdobju dveh let je bil torej velik, vendar je še kakih 850.000 od približno 1.500.000 maroških otrok v starosti 6-12 let bilo lani brez šolskega pouka. Pač pa je že stara, francoska uprava poskrbela v zadostni meri za šolsko izobrazbo nedomačinov, kajti med njimi ni otrok, ki bi ne hodili v šolo.

Ministrstvo za prosveto je izdelalo petletni načrt za pospešitev šolske vzgoje domačega prebivalstva. Dozidalo je že mnogo šolskih poslopij, druga se gradijo ali so v načrtu. Veliko skrb posvečajo vzgoji tehničnega kadra. Imajo že kakih 80 šol obrtnoizdelovalnega tipa, okrog 6.400 dijakov pa je lani obiskovalo tehnične šole druge stopnje. Cela vrsta tehničnih šol osnovne in druge stopnje je namenjena strokovni izobrazbi ženskega naraščaja. Iz nekaterih šol visokega izobraževalnega tipa so lani ustanovili v glavnem mestu Rabatu univerzo s pravno, literarno in naravoslovno fakulteto ter s pedagoškim zavodom za vzgojo srednješolskih profesorjev. V kratkem nameravajo ustanoviti tudi oddelke za diplomante iz ekonomskih ved in visoko tehnično šolo.

Za pobijanje nepismenosti v državi so ustanovili Maroško ligo za osnovno izobrazbo in za boj proti nepismenosti, ki tesno sodeluje z osnovnošolsko službo, prireja tečaje in predavanja in skrbi za predavanje poučnih filmov.

G. Avanzo Succ.

Podjetje ustanovljeno v letu 1886

T R S T
Trg CAVANA 7
Tel. 24-689

Corso Italia 17
Tel. 36-776

Inozemskim gostom nudimo posebne cene
Turisti, obiščite nas!

samoglasnikov in brez drugih pravopisnih znamenj, ki jih sicer uporabljajo pri prepisovanju korana in nekaterih drugih tekstov; prepisujejo jih namreč na roko, in razmnožujejo potem s fotografvro.

SVETILNIK ARABŠKEGA ZAHODA

Po vsem tem je razumljivo, da se bivši analfabet, ki so ga v tečaju poučevali na podlagi vokaliziranih tekstov, kratko malo ne znajde, ko prime v roke dnevnik, ki ga stavijo z linotipskimi stroji in seveda brez vokalov in drugih pravopisnih znakov. Po zaslugi ravnatelja omenjene ustanove Lahdara so pa le poenostavili zadevo; po njegove sistemu je za tiskanje vokalizirane arabskega teksta potrebnih namreč samo 67 črk. In tako se tiska za nešolane poseben tednik »Manār el Magreb« (»Svetilnik arabskega zahoda«) ali kratko »El Manār«, ki je pisan v preprosti klasični arabsčini, popolnoma vokaliziran in tako dostopen tudi tistim, ki niso šolani.

Naj tu še omenimo, da imajo v nekdanjem glavnem mestu Fesu starodavno, tako imenovano karajutinsko univerzo z bogato knjižnico; iz nje je v teku stoletij izšlo mnogo učenjakov arabskega sveta.

TVRDKA

Keržè

Ustanovljena leta 1866

Trst, Piazza S. Giovanni 1 - tel. 35-019

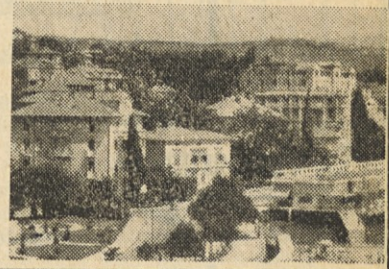
PECI TRAJNO GOREČE ZNAMKE
»ZOPPAŠ«, »BORNUM«,
»KREFFTE« IN PECI NA TEKOCI
IN MESTNI PLIN. ELEKTRICNE
PECI Z VENTILIRANO TOPLOTLO.
STEDILNIKE, ENOSTAVNE IN KOM-
BINIRANE PRIZNANIH ZNAMK.

TRGOVINA NA DROBNO
IN DEBELO!

HOTEL ZAGREB & ESPLANADE

Opatija — tel. 375

otvoren čitavu godinu. U turističkom centru na moru, uz ravne plaže. Ukupno 160 ležaja, 28 soba sa kupatilom. Tople morske kupke i masaže. Restoran prvorazredni, bečka i internacionalna kuhinja. Nacionalna jela i riblje specialitete.

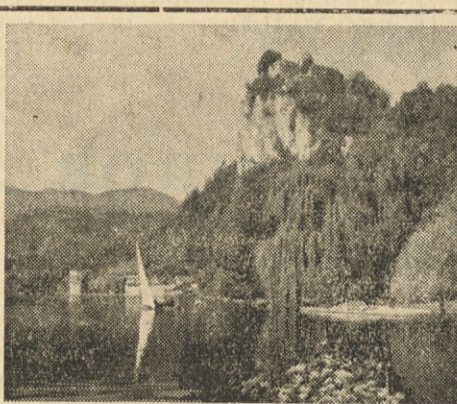

Hotel VITRANC Podkořen

32 postelj - Sobe s tekočo toplo in mrzlo vodo - Kopalnice - Oddaljen le 400m od železniške postaje - Kraska smučišča - V bližini žičnica in vlečnica

Pridite v zimski raj!

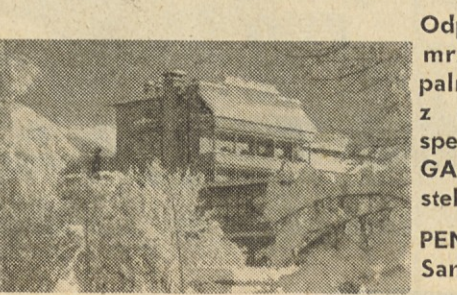
Bled

Grand Hotel Toplice

bled, tel. št. 222,246

odprt je vse leto in nudi svojim gostom prijeten oddih. — 320 postelj — lastno kopalnišče — termalno kopalnišče — colni — tenis. — Idealna smučišča in drsališča v bližini hotela. — Specijalne cene za izvensesono in zimsko sezono od 1.080 do 1.500 Din. — Uprava sprejema rezervacije direktno in po vseh potovalnih agencijah.

Hotel Telovica - Bled

Odprt vso zimo. Tekoča, topla in mrzla voda. 61 postelj. Sobe s kopalnico. Lasten taksi, restavracija z narodnimi in mednarodnimi specialitetami. Depandansa BLEGAŠ z lastno restavracijo, 45 postelj, kurjava s pečmi.

PENZION 800-1000 DIN DNEVNO Sankališča - Smučišča - Žičnica

Beltrame

Trst - Trieste, Corso Italia 25
Telefon št. 379-51, 376-52

Obiščite nas brezobvezno!

Kožuhi (bunde)

za moške in ženske

dežni plašči

Moške in ženske

jesenske in zimske suknje

priznanih znamk

po najnižjih cenah!

„Gondrand“

TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10

Telefon: 37-157
Telegrami: GONDRAND - TRIESTE

**PODJETJE S POPOLNO USTREZAJUČO
OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE,
KONJ, PERUTHINE, MESA IN JAJA**

Letne obmejne postaje na Proseku (Gondrand Prosecco)
s hlevi za počitek živih živali

PREVOZNA
IN SPEDICIJSKA
TVRDKA

**Giorgio
Vitturelli**

GORICA
UL. ALFIERI, 12/A
Telef. 6004/5404TRST
UL. LAVAYOIS 2
Telefon, 24. 001Trgovsko podjetje
z lesom

Bor

KOPER (Postaja) - tel. 96

**Zaloga vseh
vrst lesa, premoga
in drv za kurjavo**

IZVOZNO PODJETJE

SLOVENIJA ŽIVINOPROMET

LJUBLJANA, DALMATINOVA 1

Telefon 22-212

Telef. „Slovpromet“

izvaja vse vrste živine, konj, prašičev
mesa in mesnih izdelkov
prvovrstne kranjske klobase
in kraško šunko

Živina je stalno na zalogi v depozitu,
Prestranek - Telefon šte. 3

Kmetijska zadruga
v Trstu

Ul. Foscolo 1 - tel. 94-386

Podružnice: Trst, Ul. Flavia 23
Milje, Ul. Roma 1

Nudimo vam vse potrebščine za
vinogradništvo, poljedelstvo
in živinorejo!

Ribarič Ivan

UVOZ

IZVOZ

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST

ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

PREDUZEČE ZA IZVOZ IN UVOZ ŽITARICA

»Granexport«

BEOGRAD - TERAZIJE 27/V

Telef. centrala: 30-603, 30-604, 30-605, 30-606
Telegram: Granexport - Beograd
Telef. GRANEX 01156
Poštanski fah 902

Pretstavništva: Rijeka i Split

IZVOZI I UVOZI pod najpovoljnijim uslovima:

ŽITARICE I PROIZVODE OD ŽITARICA

pšenice, raž, ječam, ovas i kukuruz

SUVO POVRČE I MAHUNASTE PLODOVE

pasulj, sočivo i grašak za ljudsko i stočno ishranu

SEME ŽITARICA

seme pšenice, raži, ječma, ovasa, kukuruza, hi-
bridnog kukuruza i pirinča

SEMENSKE ROBU

seme crvene deteline, lucerke, grahorice, muhara,
graška, stočnog graška, konoplje i sirkovo seme

GRAHORICU, MUHAR, SLAD I SLADNE KLICE

Trdka

SILA JOŽEF

UVOZ

IZVOZ

Vsakovrstni les za predelavo, rezan mehki
in trdi les, jamski les in les za kurjavo

TRST — Riva Grumula 6-I - Telefon 37-004

Continental

EXPORT

LJUBLJANA
BEETHOVNOVA 11/V.TELEF. 21-826, 20-278
TELEX: 03-175

UVAŽA: STROJNO OPREMO ZA METALNO,
LESNO IN GRADBENO INDUSTRIJO, ORODJE
ZA PREDELAVO LESA IN KOVIN, APARATE ZA
GOSPODINJSTVO, PISALNE IN RAČUNSKE
STROJE

JUGOLINIJA

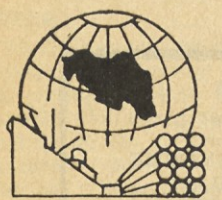
RIJEKA - Jugoslavija

Poštanski pretinac 379; Telex 02526; Telefoni 26-51,
26-52, 26-53, 27-02

Održava osam teretno - putničkih linij iz jadranskih
luka za: SJEVERNU AFRIKU, SJEVERNU EVRO-
PU, ŠPANIJSKU, SJEDINJENE DRŽAVE AME-
RIKE, JUŽNU AMERIKU, BLISKI ISTOK, PERZIJSKI
ZALJEV, SREDNJI ISTOK, DALEKI ISTOK,
te za SJEVERNU KINU I JAPAN.

Prihvačamo terete, s izravnom teretnicom, za i iz
skandinavskih luka, s prekrcajem u Hamburgu.
Za luke Chicaga, Halifaxa, Toronta, Montreala i
drugih, u ovom području, obavljamo prekrcaj u
Rotterdamu. Za luke u Zapadnoj Africi vršimo pre-
tovar u Antverpenu, a za luke Južne Koreje u Moji.

Naš zastupnik u Trstu je: »NORD ADRIA« - V. Bor-
toluzzi, P.zza Duca degli Abruzzi 1, Tel. 37-613, 29-829.

SLOVENIJA LES

LJUBLJANA - BEETHOVNOVA 11

**Največje slovensko podjetje
za izvoz lesa in lesnih izdelkov**

Izvažamo:

Mehak in trd žagan les - Zaboje - Gozdne proizvode
Celulozni les - Drva za kurjavo - Vezane in panel
plošče - Lesovinske plošče - Stole iz upognjenega lesa
Oglje - Furnirje - Parkete - Lesene hiše - Lesno
galanterijo - Pisarniško in stanovanjsko pohištvo
Serijsko in luksuzno pohištvo znamke »OPEX«

TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR

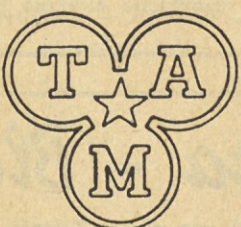
MARIBOR

Telefon 20-04, 25-04

Brzjav: Automa-Maribor

Izdeluje:

kamione, traktorske prikolice, posebno orodje

Tovarna cementa in salonita

»15. september«

ANHOVO

Izdeluje:

PORTLAND CEMENT

AZBEST CEMENTNE IZDELKE „SALONIT“ tlačne
vodovodne cevi, kanalizacijske in dimne cevi, cevi
za namakanje s potrebnimi spojnimi deli.

Razne oblike cevni sistemov po naročilu in načrtu.

Valovite in ravne plošče raznih dimenzij, oblik in
barv za pokrivanje streh, za oblaganje sten in
stropov.

TRGOVSKO IZVOZNO PODJETJE ZA DOMAČO IN
UMETNO OBRTLJUBLJANA, Mestni trg 24 - Telefon 21-407, 20-308
Telegrafski naslov: Domexport

Nudimo: ročno kleklane čipke, leseno galanterijo,
zobotrebce, izdelke umetne obrti in lončarstva. Na
drobno prodajamo v naših trgovinah v Ljubljani,
Cankarjeva ul. 6, Kardeljeva 4, Trg Revolucije 5,
Mestni trg 24 in v sezonski trgovini na Bledu.

Predstavništvo za Italijo: ing. COK ANDREJ, Trst,
via Beato Angelico 8, tel. 48-057.

Za ročno kleklane čipke: JOSIP DIDIC, Trst, via
Carducci 10, tel. 24-931.

Čejenim odjemalcem se priporočamo za nakup!

Intertrans

Mednarodni transporti

Ljubljana - Masarykova cesta 17-21

Predstavništva in izpostave:

Beograd, Rijeka, Zagreb, Jesenice, Maribor, Sežana,
Celje, Dravograd, Prevalje, Herpele - Kozina, Nova
Gorica, Koper, Škofije in Št. Ilj

MEDNARODNA ŠPEDIICIJA — izvoz, uvoz, tranzit,
carinjenje, transportno zavarovanje, vozniške
reklamacije, kvalitativna in kvantitativna kontro-
la blaga, transportne kalkulacije, itd.

ZADRUŽNO IZVOZNO-UVOZNO PODJETJE

Slovenija Sadje

LJUBLJANA
Titova cesta 19

Čestita ob priliki Dneva republike
vsem svojim komitentom

tovarna
gumijevih
izdelkov
Kranj

SAVA

čestita vsem delovnim kolektivom in vsemu
delovnemu ljudstvu k prazniku republike

29. novembru

Priporočamo vam svoje
izdelke, med drugim
pnevmatike, transportne
trakove, sanitarne
in higienske predmete
ter plošče za pod

Splošna trgovska

UVOZ

IZVOZ

K O P E R
(CAPODISTRIA)
TELEFON 43 in 100

VSE USLUGE NA C.T.O. AUTONOMO